

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Studies

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta
Katedra radiologie, toxikologie a ochrany obyvatelstva

Diplomová práce

Civilní nouzové plánování v České
republice a jeho rozvoj a úloha v rámci
Severoatlantické aliance

Vypracoval: Bc. Ondřej Popelář
Vedoucí práce: Ing. Vladimír Štípek, Ph.D.

České Budějovice 2014

ABSTRAKT

Předkládaná diplomová práce se zabývá civilním nouzovým plánováním v České republice a jeho rozvojem a úlohou v rámci Severoatlantické aliance.

Teoretická část je ve svém úvodu zaměřena na Severoatlantickou alianci, coby mezivládní organizaci. Je zde vysvětlen vznik i a vývoj organizace, stejně jako základní organizační struktura Aliance. Tato struktura je nezbytná pro následnou lepší orientaci v problematice civilního nouzového plánování, kde jsou některé důležité orgány NATO několikrát zmiňovány.

Hlavní část práce v teoretické oblasti, je zaměřena na civilní nouzové plánování (CNP) na úrovni NATO a civilní nouzové plánování na úrovni České republiky. V prvním případě je práce zaměřena na vysvětlení konceptu civilního nouzového plánování, jeho vznik a vývoj v podmínkách Aliance. Je zde popsán průběh vývoje CNP, při změně strategických koncepcí NATO, změny priorit a zaměření CNP v důsledku změny politické situace. Důležité pro pochopení problematiky je vyobrazení úkolů, které CNP v rámci Aliance plní a rovněž Ministerská směrnice, coby hlavní dokument pro civilní nouzové plánování. Podrobně bylo popsáno pět základních úloh, které jsou aktuální již od platnosti první Ministerské směrnice a jejichž platnost přetrvává do dnešních dob. Nedílnou součástí CNP NATO bylo vyobrazení jeho organizační struktury, která je pro pochopení prakticky orientované části nezbytná. Druhá sekce hlavní části je orientovaná na civilní nouzové plánování v podmínkách České republiky. Na této úrovni je civilní nouzové plánování metodickým nástrojem k usměrňování havarijního a krizového plánování, kde zabezpečuje jejich soulad a zabraňuje duplicitě s obranným plánováním. Jsou zde charakterizovány oblasti, na které se CNP zaměřuje a vyobrazeno legislativní i institucionální zajištění.

Metodika této práce je postavena na čtyřech základních oblastech:

- shromáždění dostupné dokumentace,
- prostudování legislativy,
- konzultace s odborníky ve státní správě a vyhodnocení dostupné dokumentace, konzultací,

- vyvození možných návrhů na zlepšení fungování CNP v ČR v rámci Severoatlantické aliance.

Pro splnění metodiky byla v rámci teoretické části shromážděna a prostudována legislativa, získaná především z internetových zdrojů, odborné literatury a konzultací s odborníky z Katedry ochrany obyvatelstva Univerzity obrany v Brně a Katedry krizového řízení Policejní akademie České republiky v Praze. V prakticky orientované části byly stěžejní především podklady získané z Odboru civilní nouzové připravenosti a strategií Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, stejně jako konzultace s těmito experty.

Prakticky orientovaná část je v úvodu zaměřena na fakta, která charakterizují Ministerskou směrnici pro CNP na léta 2010 – 2013 coby hlavní a nezbytný dokument pro civilní nouzové plánování a tím i pro tuto práci. Jsou zde rozebírány jednotlivé části této směrnice, kde nejpodstatnější složkou jsou tři základní cíle, které vytvářejí kritéria pro plnění hlavních úkolů.

Hlavní část praktické oblasti je tak zaměřena na plnění hlavních úkolů jednotlivými gestory, kteří fungují v rámci čtyř základních plánovacích skupin. Pro co možná nejlepší přehled realizace úkolů Ministerské směrnice, byl zvolen následující postup: hlavní úkoly Ministerské směrnice a plnění těchto úkolů, bylo rozděleno na tři stěžejní části, a to dle kategorií cílů Ministerské směrnice. Jednotlivé cíle jsou plněny v rámci čtyř plánovacích skupin. Plánovací skupiny jsou poté rozděleny do rezortů, které jsou v České republice jejich gestory. Výsledkem je přehledné vyobrazení, kde můžeme vidět hlavní úkoly jednotlivých ústředních orgánů státní správy, plnění těchto úkolů v rámci Aliance a jejich realizaci do podmínek České republiky. U každého úkolu je rovněž možné vidět, zda již byl splněn, či je stále rozpracován a jeho plnění se překlene do období další Ministerské, nyní už Politické, směrnice.

Závěr prakticky orientované části je charakterizován diskuzí. V té jsou shrnuty úkoly, plněné v rámci každého ze tří hlavních cílů Ministerské směrnice. Je zde snaha o vyobrazení společných znaků, jakými jednotliví gestoři zaručují fungování a rozvoj civilního nouzového plánování na národní i alianční úrovni. V diskuzi je rovněž rozebrána problematika plnění jednotlivých úkolů, stejně jako důležitost finančního

zajištění civilního nouzového plánování. Na závěr diskuze je kladen důraz na nezbytnost propojení národní a alianční úrovně. Ta je zajištěna přes stálé zástupce ve výboru CEPC a zástupce v jednotlivých plánovacích skupinách. Na příkladu několika členských zemí je ukázáno, jak funguje (i nefunguje) komunikace mezi zástupci v systému CNP na několika úrovních.

V závěru práce je zhodnocena legislativní a institucionální provázanost CNP České republiky a Aliance. Na rozdíl od institucionální provázanosti, která je plně dostatečná, tomu tak není u provázanosti legislativní. V systému provázanosti je rovněž zdůrazněna důležitá úloha stálého zástupce CEPC a zástupců plánovacích skupin. Hlavní část závěru je věnována faktům vycházejícím z výsledků a diskuze práce, které vypovídají o naplnění cílů práce. Systém fungování civilního nouzového plánování České republiky byl shledán jako velice efektivní a to i ve srovnání s dlouholetými členy jakými jsou kupříkladu Velká Británie či Francie. Na druhou stranu i přes prokázanou kvalitu a efektivitu by bylo přínosné zanesení civilního nouzového plánování do právního řádu ČR, pro jeho ucelenou legislativní podobu. Tato změna by neměla ani takový vliv na pracovní činnost, jako spíše určitou politickou váhu.

Na závěr je kladně zodpovězena výzkumná otázka, jež měla zhodnotit, zda současný stav fungování CNP v České republice pokrývá potřeby Severoatlantické aliance.

Klíčová slova: Severoatlantická aliance, Civilní nouzové plánování, Ministerská směrnice pro CNP na léta 2010 – 2013.

ABSTRACT

The presented Thesis deals with Civil Emergency Planning (CEP) in the Czech Republic and its evolution and role within the Alliance.

In its introduction, the theoretical portion focuses on NATO as an intergovernmental organisation. It explains the origin and development of this organisation plus it shows basic organisational structure of the Alliance. This structure is necessary for better orientation in the issues of CEP referring to some important NATO bodies repeatedly.

The theoretical section of the main body focuses on CEP at NATO and Czech national levels. In relation to NATO, this Thesis explains the concept of CEP, its origin and evolution within the Alliance. It describes the course of CEP development as NATO strategy concepts, priorities and CEP aims changed over the time due to changes in political situation. The important point to understand the whole issue is the depiction of tasks to be met by CEP within the Alliance, and the Ministerial Guidance being the primary CEP related document. Five basic tasks applicable from the very first edition of the Ministerial Guidance till now have been described in detail. An integral part of the NATO CEP is the visualisation of the organisational structure which is necessary for understanding the practical portion. The other section of the main body focuses on CEP as designed for the Czech Republic. At this level, the CEP is a methodological tool for management of incident and crisis planning guaranteeing their interaction and preventing duplicities with defence planning. It defines CEP's areas of interest and it depicts legislative and institutional support.

The methodology of this Thesis rests on four basic areas:

- gathering available documentation,
- studying legislation,
- consulting experts from within the public administration and evaluation of available documentation,
- presenting drafts for better functioning of the Czech CEP within NATO.

To comply with the methodology of the theoretical portion, the author searched

for and studied legislation mainly from the Internet sources, expert literature and consultations with experts from the Public Protection Department of the University of Defence in Brno and Crisis Management Department of Czech Police Academy in Prague. For the practical portion of this Thesis, the crucial information came from the Civil Emergency Preparedness and Strategies Division of the Ministry of the Interior – General Directorate of the Fire and Rescue Service and consultations with their experts.

The practical portion starts with facts pertaining to the 2010-2013 Ministerial Guidance for CEP as the top and necessary document for CEP and thus for this Thesis. It analyses individual parts of the Guidance. The most essential issue here are three basic objectives forming criteria for meeting main tasks.

The practical portion is mainly focusing on meeting basic tasks by individual responsible entities working within four basic planning groups. To get the best possible view of tasks fulfilled based on the Ministerial Guidance, the following method has been chosen: main tasks defined by the Ministerial Guidance have been divided into three main parts in compliance with the task categories of the Ministerial Guidance. The tasks are coped with within the four planning groups. The planning groups are then assigned to ministries that are the responsible entities in terms of the Czech Republic. The result is a clear picture showing main tasks of public administration central bodies, and how these tasks are met within the Alliance plus their translation into the terms and conditions of the Czech Republic. The system also shows the history of each task depicting its conclusion or processing in which case it is transferred into the period of the next Ministerial, now Political, Guidance.

The end of the practical portion is characterised by discussion summing up tasks being met within each of three main objectives of the Ministerial Guidance. The effort has been made to define common features applied by the responsible entities to ensure functioning and development of the CEP at national and NATO levels. The discussion also analyses the issue of task fulfilment and importance of financial support to the CEP. The discussion concludes highlighting the necessity of interconnection between the national and NATO levels. This is ensured via permanent representatives in CEPC and representatives in individual planning groups. An example of some member nations

shows, how the communication between CEP representatives works (or does not work) at various levels.

The end of this Thesis evaluates legislative and institutional CEP interlinking of the Czech Republic and NATO. Unlike the institutional interlink, the legislative interlink is insufficient. The system of interlinking underlines the important role of the permanent representative in CEPC and representatives in planning groups. The main part of conclusion is dedicated to the facts resulting from outcomes and discussion giving clue whether the aims of this Thesis have been reached. The system, how the Czech CEP is working, has been found very efficient even in comparison with long-term members like Great Britain or France. Despite its clear quality and efficiency, it would be desirable to integrate the CEP into the legal system of the Czech Republic and thus to achieve its self-contained legal form. This change would not impact the work itself, but it could add to CEP's political importance.

At the end, a positive response is given to the research question evaluating whether the current status of CEP functioning in the Czech Republic is covering the needs of NATO.

Key words: NATO (Alliance), Civil Emergency Planning, 2010 – 2013 Ministerial Guidance for CEP.

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 19. 5. 2014

.....

Bc. Ondřej Popelář

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucímu diplomové práce panu Ing. Vladimírovi Štípkovi, Ph.D. za jeho odborné připomínky a metodické vedení. Panu Ing. Liboru Líbalovi děkuji za jeho věcné rady a poznámky k obsahu práce a rovněž rady týkající se vypracování formální úpravy práce. Dále bych chtěl poděkovat panu prof. Ing. Jiřímu Urbánkovi, CSc. z Univerzity obrany v Brně a panu Mgr. Lukáši Harazínovi z Policejní akademie v Praze, za jejich vřelý přístup, odborné konzultace a materiály dodané ke zkoumané problematice. Na závěr bych chtěl poděkovat panu plk. Ing. Jiřímu Chalupovi, Ph.D., MPA a panu plk. Ing. Danielu Dittrichovi z Odboru civilní nouzové připravenosti MV – GŘ HZS ČR v Praze za jejich odborné konzultace, materiály a celkový přístup, který mi velmi pomohl nejen v prakticky orientované části práce, ale pochopení celkové problematiky CNP vůbec.

OBSAH

ÚVOD	14
1. TEORETICKÁ ČÁST	16
1.1 Severoatlantická aliance	16
1.1.1 Vznik a vývoj NATO.....	16
1.1.2 Organizační struktura NATO.....	17
1.2 Civilní nouzové plánování v podmínkách Severoatlantické aliance	20
1.2.1 Vznik konceptu CNP v rámci Severoatlantické aliance	20
1.2.2 Vývoj CNP v prostředí NATO	22
1.2.3 Úkoly CNP v rámci NATO	25
1.2.4 Ministerská směrnice pro CNP NATO coby hlavní dokument	26
1.2.5 Stanovení základních úloh dle Ministerské směrnice NATO pro CNP.....	27
1.2.6 Struktura orgánů civilního nouzového plánování NATO	35
1.3 Civilní nouzové plánování v České republice	40
1.3.1 Legislativní zajištění CNP v České republice.....	42
1.3.2 Bezpečnostní systém a institucionální zajištění CNP v České republice	45
2. VÝZKUMNÁ OTÁZKA A METODIKA VÝZKUMU	48
3. VÝSLEDKY	50
3.1 Rozbor Ministerské směrnice pro CNP NATO na léta 2010 - 2013	50
3.2 Realizace úkolů Ministerské směrnice pro CNP NATO na léta 2010 – 2013.....	57
4. DISKUZE	81
5. ZÁVĚR	88
6. SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ	91
7. PŘÍLOHY	98

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ACO	Allied Command Operations
ACT	Allied Command Transformation
BCA	Bilateral Collaborative Agreements
CaP3	Civil-Military Spectrum Capability Panel
CAPC	Civil Aviation Planning Committee
CBRN	Chemical, Biological, Radiological and Nuclear
CCPC	Civil Communications Planning Committee
CECIS	Common Emergency Communication Information System
CEP	Civil Emergency Planning
CEPC	Civil Emergency Planning Committee
CMX/ CME	Crisis Management Exercise
CNP	Civilní nouzové plánování
COMEDS	The Committee of the Chiefs of Military Medical Services in NATO
COMPASS	Comprehensive Approach Specialist Support
CPC	Civil Protection Committee
CPG	Civil Protection Group
DPC	Defence Planning Committee
EADRCC	Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre
EADRU	Euro-Atlantic Disaster Response Unit
EAPC	Euro-Atlantic Partnership Council
ECDC	The European Centre for Disease Prevention and Control
EKI	Evropská kritická infrastruktura
ENISA	European Network and Information Security Agency
ETSI	European Telecommunications Standards Institute
EU	Evropská unie
EWRS	Early Warning and Response System
FAO	Food and Agriculture Organization

FAPC	Food and Agriculture Planning Committee
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
HSC	Health Security Committee
ICAO	International Civil Aviation Organization
IRCSG	Industrial Resources and Communications Services Group
IPC	Industrial Planning Committee
IS	International Staff
ISG	Insurance Study Group
ITU	International Telecommunication Union
JHAFG	Joint Health, Agriculture and Food Group
JMC	Joint Medical Committee
KFOR	Kosovo Force
MC	Military Committee
MV – GŘ HZS ČR	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
NAC	North Atlantic Council
NATO	North Atlantic Treaty Organization
NATO	Parliamentary Assembly
NC3B	NATO Consultation, Command and Control Board
NMAs	NATO Military Authorities
NPG	Nuclear Planning Group
NRC	NATO-Russia Council
NSRK	Národního systému reakce na krize
OBSE	Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OIE	The World Organisation for Animal Health
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
PB&Cs	Planning Boards and Committees
PBIST	Planning Board for Inland Surface Transport

PBOS	Planning Board for Ocean Shipping
PfP	Partership for Peace
PGs	Planning Groups
PHFWG	Public Health and Food/Water Group
PKP	Plán krizové připravenosti
PROCIV	The Civil Protection Working Group of the Council
PRT	Provinční rekonstrukční tým
SCEPC	Senior Civil Emergency Planning Committee
TG	Transport Group
UN OCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
WFP	World Food Programme
WHO	World Health Organization
ZHN	Zbraně hromadného ničení

ÚVOD

Již od založení Severoatlantické aliance se objevovaly mezi členskými zeměmi snahy o vzájemnou spolupráci a pomoc v nevojenské oblasti. Přestože byly původní aktivity zaměřeny na civilní podporu vojenským operacím, postupně se rozšiřovali zejména na ochranu civilního obyvatelstva a pomoc při obnově společnosti po válečném konfliktu. Všechny tyto a následně další, se změnami bezpečnostního prostředí související aktivity, byly zahrnuty do systému civilního nouzového plánování (CNP) a vytvořily ucelenou oblast nevojenského plánování ochrany společností členských států NATO před následky mimořádných událostí a krizových situací. Součástí bezpečnostního systému ČR se CNP stalo v období přípravy integrace státu do struktur NATO. Vlastní pojem byl převzat z anglické terminologie „Civil Emergency Planning“.

Tato práce se soustředí na rozvoj a principy CNP v České republice a jeho aktivity v mezinárodních souvislostech, majoritně na úrovni Severoatlantické aliance. Koncepce je nastavena tak, aby bylo dosaženo jejího cíle: objasnění fungování civilního nouzového plánování v ČR, jeho úkoly a principy a možná doporučení pro zlepšení jeho fungování. Proto se práce zabývá podrobným vykreslením jednotlivých úrovní civilního nouzového plánování, jak národní tak Alianční. Důraz je kladen na legislativní a institucionální zajištění CNP a vzájemné vazby mezi Českou republikou a Aliancí v této oblasti.

Pro potřeby této práce je teoretická část zaměřena na civilní nouzové plánování na úrovni NATO a civilní nouzové plánování na úrovni České republiky. V prvním případě se práce soustředí na vysvětlení konceptu civilního nouzového plánování, jeho vznik a vývoj v podmínkách Aliance. Je zde popsán průběh vývoje CNP, při změně strategických koncepcí NATO, změny priorit a zaměření CNP v důsledku změny politické situace. Důležité pro pochopení problematiky je vyobrazení úkolů, které CNP v rámci Aliance plní a rovněž Ministerská směrnice, coby hlavní dokument pro civilní nouzové plánování. Podrobně bylo popsáno pět základních úloh, které jsou aktuální již od platnosti první Ministerské směrnice a jejichž platnost přetrvává do dnešních dob. Nedílnou součástí CNP NATO bylo vyobrazení jeho organizační struktury, která je pro

pochození prakticky orientované části nezbytná. Ve druhém případě je práce orientována na civilní nouzové plánování v podmínkách České republiky. Na této úrovni je civilní nouzové plánování metodickým nástrojem k usměrňování havarijního a krizového plánování, kde zabezpečuje jejich soulad a zabraňuje duplicitě s obranným plánováním. Jsou zde charakterizovány oblasti, na které se CNP zaměřuje a vyobrazeno legislativní i institucionální zajištění.

Prakticky orientovaná část je zaměřena na fakta, která charakterizují Ministerskou směrnicí pro CNP na léta 2010 – 2013 coby hlavní a nezbytný dokument pro civilní nouzové plánování a tím i pro tuto práci. Nejpodstatnější složkou této části je plnění hlavních úkolů jednotlivými ústředními orgány státní správy. Výsledkem je přehledné zpracování, kde je možné vidět úkoly jednotlivých ústředních správních úřadů, plnění těchto úkolů v rámci Aliance a jejich realizaci do podmínek České republiky. Úkoly jsou poté shrnuty v rámci každého ze tří hlavních cílů Ministerské směrnice. Je zde snaha o vyobrazení společných znaků, jakými jednotliví gestoři zaručují fungování a rozvoj civilního nouzového plánování na národní i alianční úrovni. Rovněž je rozebrána problematika plnění jednotlivých úkolů, stejně jako důležitost finančního zajištění civilního nouzového plánování. Je také kladen důraz na nezbytnost propojení národní a alianční úrovně. Na příkladu několika členských zemí je ukázáno, jak funguje (i nefunguje) komunikace mezi zástupci v systému CNP na několika úrovních.

V závěru práce je zhodnocena legislativní a institucionální provázanost a jsou nastíněny fakta, která mají vypovídat o splnění cílů práce. Na závěr je zodpovězena výzkumná otázka.

1. TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Severoatlantická aliance

Organizace Severoatlantické smlouvy či Severoatlantická aliance (NATO - North Atlantic Treaty Organization), je politickou a vojenskou aliancí, jejímiž hlavními cíli jsou kolektivní obrana jejích členů a zachování demokracie a míru v oblasti severního Atlantiku. Členové musejí uznávat základní hodnoty, na kterých je Aliance postavena, tedy demokracii, právní stát a lidská práva.^[1] Tyto hodnoty jsou chráněny všemi zavazujícími se státy, a to možnými politickými a vojenskými prostředky.

1.1.1 Vznik a vývoj NATO

Severoatlantická aliance vznikla 4. dubna 1949, kdy dvanáct zakládajících zemí podepsalo Washingtonskou smlouvu. Úkolem NATO při jeho vzniku bylo odstrašit sovětskou expanzi, zamezit oživení nacionalistického militarismu v Evropě silnou americkou přítomností na kontinentu a povzbudit politickou integraci Evropy.^[2]

Podpis Bruselské smlouvy v březnu 1948 byl projevem rozhodnutí pěti západoevropských států - Belgie, Francie, Lucemburska, Nizozemska a Spojeného království - vytvořit systém společné obrany a posílit vzájemné vztahy takovým způsobem, který by jim umožnil odolat ideologickému, politickému a vojenskému ohrožení jejich bezpečnosti. Následovala jednání se Spojenými státy a Kanadou o vytvoření jednotné Severoatlantické aliance, založené na bezpečnostních zárukách a vzájemných závazcích mezi Evropou a Severní Amerikou. Mocnosti Bruselské smlouvy přizvaly Dánsko, Island, Itálii, Norsko a Portugalsko, aby se staly účastníky tohoto procesu. Jednání vyvrcholila podpisem Washingtonské smlouvy v dubnu 1949, a tím přivedla na svět společný bezpečnostní systém, založený na partnerství těchto dvanácti zemí. V roce 1952 přistoupily ke smlouvě Řecko a Turecko. V roce 1955 se k Alianci připojila Spolková republika Německo a v roce 1982 se členem NATO stalo i

Španělsko. Severoatlantická aliance byla založena na základě smlouvy mezi členskými státy, svobodně uzavřené každým z nich po veřejné diskusi a řádném projednání v parlamentu.^[3]

Od 1. dubna 2009 má Aliance, po šesti kolech rozšíření, celkem 28 členů. Jedná se o tyto státy: Albánie, Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Francie, Chorvatsko, Island, Itálie, Kanada, Litva, Lotyšsko Lucembursko, Maďarsko, Německo, Nizozemí, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko Slovensko, Slovinsko, Spojené státy americké, Španělsko, Turecko a Velká Británie.

1.1.2 Organizační struktura NATO

Jakožto politická a vojenská aliance je NATO také společenstvím sdílených zájmů a hodnot. Tomu odpovídá i její vnitřní fungování. Hlasy všech členských zemí jsou si rovny, rozhodnutí v Alianci musejí být jednomyslná a konsenzuální. Díky tomu, že spojenci vzájemně konzultují na společném fóru, uznávají stejné zásady a společně jednájí, jsou členské země Aliance bezpečnější a Aliance jako celek účinnější.^[1]

V příloze č. 1 je zobrazená zjednodušená civilní a vojenská struktura NATO.

Vojenská struktura NATO

Vojenský výbor (Military Committee – MC)

Nejvyšší vojenský orgán NATO, předkládá návrhy a doporučení Severoatlantické radě, Výboru pro obranné plánování a Skupině pro jaderné plánování. Na úrovni stálých vojenských zástupců členských států se schází alespoň jednou týdně. Vojenskému výboru podléhají dvě strategická vojenská velitelství NATO (NATO Strategic Commands – SC).^[4]

Velitelství spojeneckých sil pro operace (Allied Command Operations – ACO)

Velitelství sídlí v Hlavním velitelství spojeneckých sil v Evropě (SHAPE) v belgickém Monsu. V jeho čele stojí vrchní velitel sil NATO v Evropě (Supreme Allied

Commander Europe, SACEUR), kterým je vždy generál ozbrojených sil USA zastávající funkci velitele amerických ozbrojených sil v Evropě.^[4]

Velitelství spojeneckých sil pro transformaci (Allied Command Transformation – ACT)

Velitelství sídlí v americkém Norfolku. V jeho čele stojí vrchní velitel NATO pro transformaci (Supreme Allied Commander Transformation, SACT).^[4]

Civilní struktura NATO

Severoatlantická rada (North Atlantic Council – NAC)

NAC je nejvyšší rozhodovací a konzultační orgán Aliance, fórum pro diskusi a vzájemné konzultace, ve kterém jsou zastoupeni všichni členové NATO. Schází se na několika úrovních: ministerská zasedání se konají dvakrát ročně, v přibližně 18 měsíčním cyklu se koná summit, tj. zasedání na úrovni šéfů států a vlád. Na úrovni stálých zástupců (velvyslanců) členských států se schází alespoň jednou týdně. Předsedou Severoatlantické rady je z titulu své funkce generální tajemník Aliance.^[4]

Výbor pro obranné plánování (Defence Planning Committee – DPC)

DPC se zabýval záležitostmi specificky spojenými s obranou (vyjma otázek spojených s jadernými zbraněmi) a odpovídal za vypracování obranné politiky Aliance. Výbor byl rozpuštěn po reformě struktur Aliance v roce 2010 a jeho povinnosti převzala Severoatlantická rada.^[5]

Skupina pro jaderné plánování (Nuclear Planning Group – NPG)

NPG má stejnou pravomoc jako Výbor pro obranné plánování, ale jen v oblasti jaderných zbraní.^[4]

Generální tajemník (Secretary General)

Je z titulu své funkce předsedou Severoatlantické rady a odpovídá za její řízení. Je předsedou Výboru pro obranné plánování a Skupiny pro jaderné plánování. Je nejvýše postaveným civilistou v NATO a reprezentuje Alianci navenek, nemá však skutečnou rozhodovací pravomoc, v případě neshod může sloužit jako prostředník.^[4]

Mezinárodní sekretariát (International Staff – IS)

IS je orgán, který podporuje činnost civilních složek NATO a administrativně ji zabezpečuje. Současně má pro tyto orgány i poradní funkci. Za jeho činnost zodpovídá generální tajemník NATO.^[4]

Civilní výbory NATO (Civil committees)

Souhrnné označení civilní výbory označuje rozsáhlou síť složek, odpovědných Severoatlantické radě, Výboru pro obranné plánování a Skupině pro jaderné plánování. Jejich hlavním úkolem je naplňovat rozhodnutí nejvyšších orgánů Aliance a kontrolovat toto naplňování. Sféra jejich působnosti zahrnuje široké spektrum oblastí, např. otázky ekonomické, politické, nešíření zbraní hromadného ničení a mnohé další.^[4]

Vybrané orgány stojící formálně mimo Alianci

Parlamentní shromáždění NATO

Parlamentní shromáždění NATO (NATO Parliamentary Assembly - NATO PA) je meziparlamentní organizací, která sdružuje vybrané zákonodárce členských států NATO. NATO PA je na Alianci nezávislé. Má konzultativní charakter a jejím cílem je posilovat spolupráci a porozumění mezi státy Aliance. NATO PA bylo založeno 18. července 1955 pod názvem Severoatlantické shromáždění NATO.^[6]

Rada NATO – Rusko

Rada NATO-Rusko (NATO-Russia Council - NRC) byla založena v roce 2002. V rámci NRC spolu členské státy a Rusko spolupracují jako rovní partneři, Rada tak

slouží jako nástroj pro konzultace, spolupráci, hledání konsensu, společné rozhodování a společné akce.^[7]

Euroatlantické středisko pro koordinaci odpovědí v případě katastrof (EADRCC)

Jedná se o místo pro koordinaci pomoci mezi aliančními státy a jejich partnery v případě přírodních nebo člověkem zaviněných katastrof velkého rozsahu. EADRCC slouží i jako nástroj pro sdílení informací o zvládnutí katastrof mezi NATO a partnerskými státy.^[7]

1.2 Civilní nouzové plánování v podmínkách Severoatlantické aliance

Civilní nouzové plánování se definuje jako proces plánování opatření k zajištění ochrany obyvatelstva, ochrany ekonomiky, trvalé funkčnosti státní správy, přijatelné úrovně společenské a hospodářské činnosti státu a obyvatelstva. Za nedílnou součást je rovněž považována koordinace požadavků na civilní zdroje nezbytné pro zajištění bezpečnosti.^[8]

Účelem civilního nouzového plánování v NATO je koordinace národních plánovacích činností členských států k zajištění nejefektivnějšího využití civilních zdrojů v rámci kolektivní podpory strategických cílů Aliance.

Civilní nouzové plánování spadá do národní kompetence a civilní prostředky zůstávají v každé situaci pod národní kontrolou. Nicméně, národní kapacity jsou harmonizovány na úrovni NATO v zájmu zabezpečení řádného plnění plánů, jednotlivých postupů a použitelnosti nezbytných prostředků. Prostředky zahrnují lodě, letadla, vlaky, lékařská zařízení, komunikace, kapacity nezbytné k odstraňování následků katastrof a další civilní zdroje.^[9]

1.2.1 Vznik konceptu CNP v rámci Severoatlantické aliance

Samotný koncept civilní podpory vojenských orgánů NATO se datuje do časně historie Aliance. Zpráva tří moudrých mužů o nevojenské spolupráci v roce 1956 říká:

„Od samého počátku vzniku NATO se zjišťovalo, že zatímco obranná spolupráce byla prvním a nejnaléhavějším požadavkem, přece jen tato skutečnost nebyla dostačující...dnešní bezpečnost sahá mnohem dále, za rámec vojenských záležitostí.“¹

Tedy již od počátku existence Aliance se projevovaly mezi členskými zeměmi snahy o spolupráci a vzájemnou pomoc také v nevojenské oblasti. Přestože tyto aktivity byly původně zaměřeny na civilní podporu vojenským operacím, postupně se rozšiřovaly zejména na ochranu civilního obyvatelstva a pomoc při obnově společnosti po válečném konfliktu.^[10] Všechny tyto a následně další, se změnami bezpečnostního prostředí související, aktivity byly zahrnuty do systému civilního nouzového plánování a tvořily ucelenou oblast nevojenského plánování ochrany společností členských států NATO před následky mimořádných událostí a krizových situací.^[10]

Potřeba plánovat využití civilních zdrojů vyplynula z nutnosti zajistit tyto zdroje pro námořní, pozemní a letecké přesuny značného počtu osob a materiálu, pro které armády NATO neměly a nemají dostatečné vlastní kapacity. Tak vznikl v roce 1950 Plánovací výbor pro lodní dopravu (Planning Board for Ocean Shipping – PBOS), první z plánovacích výborů, který byl zřízen za účelem poskytovat Severoatlantické radě možnosti řízení lodní dopravy pro vojenské a civilní účely v případě války či krize.^[11] K dopravě se postupně přidaly další oblasti - telekomunikace, potravin, ropa, průmysl, civilní ochrana a zdravotnictví. Všechny aktivity byly zahrnuty do systému CNP a tvořily ucelenou oblast plánování ochrany společností členských států NATO před následky krizových situací. Krizovou situací byla chápána především válka, později rovněž i operace s použitím vojenských sil k udržení nebo nastolení míru.^[12]

¹ V květnu 1956 Severoatlantická rada (NAC) jmenovala výbor složený ze tří státníků, který měl „Radě doporučovat cesty a způsoby, jak rozšiřovat spolupráci v nevojenských oblastech a posilovat jednotu atlantického společenství“. „Tři moudří“ předložili svou patnáctistránkovou zprávu v prosinci a v květnu 1957 Rada vyjádřila své ocenění a zavedla nové postupy založené na doporučeních výboru. Příslušní ministři dospěli k závěru, že „bylo dosaženo užitečných a konkrétních výsledků, a že Aliance se stala dokonalejší a soudržnější organizací.“^[34]

1.2.2 Vývoj CNP v prostředí NATO

Během éry studené války, byla civilní podpora zaměřena na plánování, přípravu a obnovu v případě útoku ze strany Sovětského svazu. Nicméně původní zaměření CNP v NATO na systém civilní podpory vojenským aktivitám, se v průběhu historie změnilo, přestože požadavek zajištění zdrojů pro vojenské složky NATO dále přetrvává. V roce 1953 byla schválena politika spolupráce NATO pro pomoc při živelných katastrofách v době míru (Policy on NATO Cooperation for Disaster Assistance in Peacetime) a o dva roky později již byl zřízen Vyšší výbor pro civilní nouzové plánování.^[11]

Aktuální rozsah úkolů zahrnuje nejdůležitější prvky, které tvoří fungující hospodářskou sféru života společnosti s prioritním úkolem ochrany obyvatelstva a nyní i ochrany životně důležité infrastruktury. V této souvislosti a v souladu s novými úkoly CNP vyplývajícími z mezinárodních jednání a dokumentů se hlavní pozornost soustřeďuje na minimalizaci ztrát lidských životů, ekonomických ztrát a nebezpečí ztráty suverenity, neboli na ochranu obyvatelstva, ekonomiky a státu. Změna strategické koncepce NATO počátkem devadesátých let se zákonitě projevila v principech i systémech CNP a krizového řízení v členských zemích NATO i v zemích, které o členství usilovaly. Stále přetrvává základní myšlenka existence CNP jako základního prvku celkového konceptu bezpečnosti a stability euro-atlantického regionu.^[12]

Vývoj CNP v průběhu 90. let

V roce 1991, na podporu Úřadu pro koordinaci humanitárních záležitostí (United Nations Office for Coordination of Humanitarian Affairs - OCHA), pořádala Aliance mezinárodní seminář „Použití vojenské a civilní ochrany pro zmírnění následků katastrof“ (Use of Military and Civil Defence Assets in Disaster Relief). Tento seminář, na kterém participovalo na 20 mezinárodních organizací a 40 států, stanovil základy pro pozdější koordinaci aktivit v oblasti civilního nouzového plánování s partnerskými zeměmi, primárně v oblasti krizového managementu a reakce.^[13]

V roce 1993 byly revidovány postupy pro koordinaci pomoci při katastrofách, k umožnění pomoci Alianci mimo území členských států, pokud by byla mezinárodními organizacemi vyžádána a rovněž k usnadnění spolupráce s partnerskými státy.^[11] O rok později byl zahájen alianční program spolupráce Partnerství pro mír (Partership for Peace – PfP).² O pět let později se civilní nouzové plánování stalo největší nevojenskou složkou programu PfP.^[13]

V roce 1996, NATO a Rusko podepsaly memorandum o porozumění a spoluprací v civilním nouzovém plánování a připravenosti na katastrofy. Následující rok, se v Moskvě sešel Vyšší výbor pro civilní nouzové plánování (Senior Civil Emergency Planning Committee – SCEPC) ve formě plenárních zasedání se svými spolupracujícími partnery. Z historického hlediska se jednalo o první zasedání SCEPS mimo území Aliance.^[14]

Ve stejném roce, NATO a Ukrajina podepsaly memorandum o porozumění a spoluprací v oblasti civilního nouzového plánování a připravenosti na katastrofy se zaměřením na černobylskou havárii.^[13]

V červnu 1998, bylo založeno v ústředí NATO Euroatlantické středisko pro koordinaci odpovědí v případě katastrof (EADRCC – viz výše), a to na základě žádosti ze strany Ruské federace. Tento požadavek rovněž zahrnoval vytvoření Euroatlantické jednotky reakce na katastrofy (Euro-Atlantic Disaster Response Unit – EADRU).^[13]

Rok poté vyšla Strategická koncepce Aliance, která předefinovala výzvy a hrozby po Studené válce, kladoucí větší důraz na význam civilní podpory aliančním vojenským operacím. Dle těchto odborných pokynů, provedla Severoatlantická rada důkladné přezkoumání oblasti civilního nouzového plánování, jedné ze sedmi obranných plánovacích oblastí³ NATO a identifikovala pět specifických rolí, které volají po civilní podpoře alianční vojenských orgánů ať už v případě operací v rámci

² Alianční program spolupráce Partnerství pro mír (Partnership for Peace - PfP) vznikl v roce 1994 a jeho posláním je posilovat stabilitu, omezovat hrozby pro mír a budovat zesílené bezpečnostní vazby mezi jednotlivými partnerskými státy a NATO a mezi partnerskými státy navzájem. Partnerství pro mír umožňuje partnerským zemím budovat vztahy s NATO skrze širokou nabídku činností v menu pro partnerství a spolupráci, a to podle konkrétních priorit daných zemí.^[35]

³ Obranné plánování Aliance zahrnuje sedm základních plánovacích oblastí (disciplín). Mezi tři hlavní oblasti se řadí: síla(force), zdroje(resource) a plánování zbrojení(armaments planning) a čtyři podpůrné oblasti: logistickou(logistics), jadernou(nuclear), C3 (konzultace(consultation), velení(command), kontrola(control)) a oblast civilního nouzového plánování.^[36]

článku 5⁴, mimo tento článek nebo operací krizové reakce. Tyto role zahrnují vojenské operace, jakož i pomoc při katastrofách a humanitární podporu.^[13]

V roce 2000 byly posouzeny aktivity civilního nouzového plánování v souladu se Strategickou koncepcí Aliance z roku 1999. Zahrnuly tak podporu pro operace zaměřené na kolektivní obranu a operace krizové reakce.^[11]

Vývoj CNP po 11. září

Po útocích z 11. září ve Spojených státech amerických byla obnovena snaha na pomoc členským zemím v oblasti ochrany civilního obyvatelstva před následky útoků chemických, biologických a nukleárních látek. V tomto smyslu se na pražském summitu v roce 2002 zavázaly vlády a představitelé států NATO ke zlepšení civilní připravenosti proti možným útokům proti civilnímu obyvatelstvu, a to chemickými, biologickými a radiačními látkami, implementováním Akčního plánu civilního nouzového plánování (Civil Emergency Planning Action Plan) v roce 2003.^[11]

Na istanbulském summitu v roce 2004 se představitelé států NATO dohodli na posílené spolupráci se státy Středomořského dialogu⁵ v oblasti civilního nouzového plánování, včetně možnosti požádat o pomoc Euroatlantické středisko pro koordinaci odpovědí v případě katastrof (EADRCC). Tímto způsobem vznikla Istanbulska iniciativa spolupráce⁶, kde státy, které se rozhodly participovat, byly přizvány k účasti na výcvikových kurzech a cvičeních zaměřených na civilní nouzové plánování.^[13] O rok později EADRCC koordinuje pomoc při katastrofách, jakými byl hurikán Katrina ve Spojených státech a devastující zemětřesení v Pákistánu.^[11]

⁴ Článek o kolektivní sebeobraně.

⁵ Středomořský dialog byl zahájen v roce 1994 během summitu NATO v Bruselu. V dalším roce byly k účasti na Dialogu přizvány Egypt, Izrael, Maroko, Tunis, Mauretánie a Jordánsko. Od roku 2000 se Dialogu účastní také Alžírsko. Celá koncepce Středomořského dialogu vychází z premisy, že bezpečnost v oblasti Středozemního moře je úzce spojena s bezpečností evropskou. Středozemní dimenze je důležitou komponentou celkové evropské bezpečnostní architektury.^[37]

⁶ Istanbulska iniciativa o spolupráci se týká Bahrajnu, Kataru, Kuvajtu a Spojených arabských emirátů. Spolupráce je založena na logických principech Středozemního dialogu se zaměřením na oblast společného zájmu, jako jsou spolupráce v boji proti terorismu, reorganizace obrany a společný výcvik.^[38]

Rok 2006 byl dalším důležitým mezníkem v oblasti CNP. V tomto období byl schválen koncept týmu rychlé reakce CNP (The Civil Emergency Planning Rapid Reaction Team), který byl navržen takovým způsobem, aby zhodnotil civilní potřeby a schopnosti podporovat operace Aliance nebo krizové situace.^[15]

V srpnu 2008, v důsledku krize v Gruzii, byly uskutečněny návštěvy dvou pomocných poradních týmů CNP NATO (NATO Civil Emergency Planning Advisory Support Team) v tomto státě. Hlavním účelem těchto návštěv byla podpora gruzínských orgánů při posuzování narušení civilní kritické infrastruktury a poskytování věcných rad tamní vládě ohledně dalších opatření k zajištění obnovy základních služeb. Týmy byly složeny z civilních odborníků, kteří pokrývali rozmanité oblasti, jakými byly zemědělství, elektrické energie, ropa, zemní plyn, železniční, námořní a letecká doprava, telekomunikace, zdravotnictví a sociální otázky. Jednalo se tak o první příklad rozmístění civilních expertů v krizové oblasti v souladu s postupy „týmu rychlé reakce“ a o praktickou demonstraci spolupráce s civilní složkou NATO.^[13]

Jako poslední praktickou ukázkou spolupráce v oblasti civilního nouzového plánování NATO bych uvedl masivní záplavy v Pákistánu v srpnu 2010. V tomto případě Rada NATO souhlasila s poskytnutím vzdušného mostu při poskytování humanitární pomoci, a to na dobu tří měsíců.^[13]

1.2.3 Úkoly CNP v rámci NATO

Hlavní úkoly civilního nouzového plánování v NATO jsou vyjádřením základních bezpečnostních povinností Aliance a zahrnují civilní zabezpečení vojenských operací a operací v rámci reakce na krizové situace, podporu národních orgánů v civilních nouzových situacích a ochranu civilního obyvatelstva. Civilní nouzové plánování musí v těchto oblastech působnosti hrát důležitou roli v řízení použitelnosti civilních prostředků a zařízení a v udržování normálního života během mimořádných událostí. V rostoucí míře je tato činnost zajišťována za úzké spolupráce s partnerskými státy, které mají aktivní úlohu v civilním nouzovém plánování NATO. V současné době je členy NATO 28 států a NATO spolupracuje s 22 partnerskými státy.^[9]

CNP pokrývá široký rozsah úkolů státu. Zahrnuje tak rozdílné otázky, jako zachování funkčnosti státní správy, výkon mimořádných pravomocí, mobilizaci a využití zdrojů (personálních, finančních, zemědělských, průmyslových, energetických, zdravotnických, dopravních zdrojů, potravin), civilní spoje, pomoc při zacházení s uprchlíky a civilní ochranu.

V dokumentech jsou zvýrazněny tyto skutečnosti:

- v míru podporovat plánování členských zemí a vypracovat opatření pro krizové situace,
- v období rostoucího napětí zajistit, aby Severoatlantická rada byla řádně a včas informována o stavu krizové připravenosti a organizaci součinnosti mezi členskými státy při přechodu na vyšší stupně připravenosti,
- v době konfliktů zabezpečovat mezinárodní spolupráci ve věcech jako je ochrana obyvatelstva a koordinace využití důležitých zdrojů pro civilní a vojenskou obranu.^[12]

1.2.4 Ministerská směrnice pro CNP NATO coby hlavní dokument

Základním dokumentem civilního nouzového plánování NATO je Ministerská směrnice civilního nouzového plánování NATO (dále jen „Ministerská směrnice“), která stanovuje prioritní činnosti a působnosti v daném období. Původně byla vydávaná s platností na dva roky, ovšem platnost Ministerské směrnice na léta 2007 a 2008 byla o jeden rok prodloužena a od roku 2010 byla platnost Ministerské směrnice určena na čtyři roky, tedy na roky 2010 - 2013. V současnosti Ministerskou směrnicí nahrazuje Politická směrnice pro civilní nouzové plánování na léta 2014 – 2017.

Ministerská (Politická) směrnice si obecně klade za cíl zlepšit civilní podporu pro plánování a vedení vojenských operací, národní odolnost a schopnost zvládat mimořádné události, spolupráci s partnery a koordinaci s ostatními mezinárodními organizacemi.^[9]

1.2.5 Stanovení základních úloh dle Ministerské směrnice NATO pro CNP

Civilní nouzové plánování je za prvé a především v odpovědnosti členských států Aliance. Nicméně, široký přístup NATO k bezpečnosti, jak je popsán ve Strategické koncepci z roku 1999, uznává, že větší mimořádné události civilního charakteru mohou představovat hrozbu pro bezpečnost a stabilitu.^[15]

Zatímco OSN zachovává primární roli při koordinaci mezinárodní pomoci při katastrofách, NATO poskytuje efektivní fórum, ve kterém může být využití civilních a vojenských prostředků sladěno pro dosažení požadovaného cíle. Vzhledem k požadavkům na vojenské a civilní komunity rozvíjet a udržovat silnou spolupráci, se civilní nouzové plánování soustředí na pět základních oblastí.^[15]

Tyto oblasti byly detailně analyzovány v základním koncepčním dokumentu Aliance pro civilní oblast - Ministerské směrnici civilního nouzového plánování na období 2000 – 2002.^[12] V návaznosti na tento dokument pokračuje platnost těchto úloh jako priorit stanovených v Ministerské směrnici pro civilní nouzové plánování na období 2010 – 2013.

Těmito úlohami jsou:

1. civilní podpora pro vojenské operace NATO dle článku 5 Washingtonské smlouvy z dubna 1949,
2. podpora operacím NATO mimo článek 5 – operace krizového řízení,
3. podpora národním orgánům v případech nevojenských krizových situací,
4. podpora národním orgánům při ochraně obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení,
5. spolupráce s partnerskými zeměmi.^[13]

Využití civilních expertů CNP

Sít' civilních expertů

380 civilních expertů z celé euroatlantické zóny je vybíráno na základě konkrétních oblastí podpory, které armáda momentálně vyžaduje. Tito specialisté zahrnují civilní aspekty, které jsou významné pro NATO a jeho plánování či vedení operací, včetně krizového řízení, řízení následků a kritické infrastruktury. Samotní experti jsou vybíráni z jednotlivých států NATO, a to především z vládních a průmyslových oblastí. Jejich služba pro Alianci trvá tři roky a zahrnuje účastí na školeních stejně jako odezvy na žádosti o asistenční služby v souladu s konkrétními postupy, které jsou známy jako opatření krizové řízení civilního nouzového plánování (Civil Emergency Planning Crisis Management Arrangements).^[13]

Katalog civilních odborností a “reachback”

Katalog civilních odborností je seznam prostředků a kapacit, které jsou k dispozici vojenským orgánům NATO, operačním velitelům a celé síti vojenského velení. Je spravován Euroatlantickým střediskem pro koordinaci odpovědí v případě katastrof (EADRCC). Pokud jakýkoliv vojenský velitel potřebuje informace či odborné doporučení ohledně civilních záležitostí, může se při hledání řešení obrátit na EADRCC. Tento proces vyžádání si informací je v terminologii NATO znám také jako “reachback”.^[13]

Tým rychlé reakce CNP

Koncepce Týmu rychlé reakce civilního nouzového plánování (The Civil Emergency Planning Rapid Reaction Team) je navržena tak, aby vyhodnotila civilní potřeby a kapacity nutné k podpoře aliančních operací nebo k podpoře za nouzových situací. Tato koncepce byla schválena v roce 2006.

V průběhu 24 hodin od schválení žádosti o podporu, Tým rychlé reakce, složený z civilních expertů z plánovacích skupin Výboru pro civilní nouzové plánování, může být nasazen k posouzení civilních požadavků celé funkční oblasti civilní ochrany,

dopravy průmyslových zdrojů, komunikace, lékařské pomoci a potřeby dodávek vody a potravin.

Pokud to situace vyžaduje, tým může být rozšířen o členy Mezinárodního štábu Velitelství NATO, členy vojenských orgánů NATO nebo o další národní experty.

Jak jsem již uvedl výše, první příklad nasazení civilních expertů, v souladu s postupy Týmu rychlé reakce, se stalo v srpnu 2008 v důsledku krize v Gruzii.^[13]

COMPASS (Comprehensive Approach Specialist Support)

Komplexní přístup

Komplexní přístup (Comprehensive approach) je konceptem plánování a vedení stabilizačních operací NATO, jenž využívá celou škálu dostupných nástrojů (tj. nejen pouze vojenské, ale i civilní) a efektivně koordinuje alianční úsilí s dalšími aktéry působícími v oblasti operace. Jeho podstatou je snaha o co nejužší koordinaci mezi Aliancí a dalšími mezivládními, vládními i nevládními organizacemi účastnícími se operací, a to již od plánovací fáze.^[16]

Akční plán pro komplexní přístup

Deklarace ze summitu NATO v Rize v roce 2006 definovala koncept komplexního přístupu a uložila úkol předložit konkrétní praktické návrhy na jeho implementaci, a to na ministerských zasedáních v dubnu a červnu 2007. Jednání o těchto praktických návrzích se však prodloužila až do dubna 2008, kdy byl úkol z Rigy naplněn přijetím tzv. Akčního plánu pro komplexní přístup (Comprehensive Approach Action Plan). Po přijetí tohoto dokumentu započala implementace jednotlivých návrhů v něm obsažených. Tato implementace pokračovala i v roce 2009 a je pravidelně vyhodnocována.^[16]

Koncept databáze civilních expertů

Akční plán pro komplexní přístup obsahoval mj. úkol vytvořit databázi národních expertů. Na základě tohoto úkolu byl v průběhu roku 2009 vytvořen koncept

databáze civilních expertů tzv. Comprehensive Approach Specialist Support (COMPASS) database.^[16] Jedná se o seznam civilních specialistů, které je možno nasadit pro krátkodobé, střednědobé i dlouhodobé úkoly. Tito odborníci mají své specializace v politické, rekonstrukční a stabilizační a mediální sféře. Jejich hlavní účel spočívá v poskytování odborných doporučení a informací silám NATO při plnění daných úkolů, v koordinaci s dalšími mezinárodními organizacemi.^[13] Využití expertů zařazených do databáze zůstalo plně pod národní kontrolou a náklady na vyslání expertů hradí každá země z vlastních prostředků.^[16] Zodpovědnost za řízení konceptu databáze civilních expertů má Civilní nouzové plánování NATO.^[13]

Civilní podpora pro vojenské operace NATO dle článku 5 Washingtonské smlouvy

V průběhu aktivace článku 5, neboli klauzule kolektivní obrany Severoatlantické smlouvy, má civilní podpora armády formu poradenství, poskytovaného civilními odborníky CNP vojenským orgánům NATO. Tyto služby se vztahují především k oblastem, jakými jsou dekontaminace toxických a průmyslových chemikálií, stejně jako k formě námořní, letecké a pozemní dopravy. Tato podpora je poskytována vojenským orgánům, kterým pomáhá udržovat a rozvíjet opatření pro efektivnější využívání civilních zdrojů.^[13]

Dá se říct, že poradenství a podpora se řídí poptávkou. Jinými slovy, vojenské orgány NATO musí požádat o pomoc, pokud to považují za nezbytné. Samotná podpora je tak poskytována v době míru, jakož i při plánování a provádění operací.

Příkladem civilní podpory pro vojenské operace NATO dle článku 5 je operace Active Endeavour.⁷ V rámci tohoto podniku poskytují civilní experti CNP aliančním námořním silám poradenství v oblasti obchodních norem a mezinárodního práva.^[13]

⁷ Operace Active Endeavour byla zahájena 26. října 2001 jako reakce na útoky na USA z 11. Zář 2000. Tato operace se stala námořním příspěvkem Severoatlantické aliance do boje proti mezinárodnímu terorismu. Cílem mise je provádět námořní operace ve Středomoří, a tím aktivně demonstrovat odhodlání NATO. Mise zahrnuje monitoring námořních operací a lodí v dané oblasti. Od roku 2003 se v rámci operace provádí například eskorty nevojenských plavidel proplovajících Gibraltarským průlivem k

Civilní podpora armádě v rámci civilního vojenského plánování by neměla být zaměňována s civilně vojenskou spoluprací – CIMIC. V tomto případě se jedná o interakce mezi nasazenými vojenskými silami, místními úřady a agenturami pro pomoc v oblasti operace v rámci konfliktů či krizových situací. CIMIC se snaží o navázání vztahů s civilními aktéry, harmonizování činnosti a v některých případech se rovněž podílí na sdílení zdrojů pro rychlejší a efektivnější dosahování cílů.^[13]

Podpora operacím NATO mimo článek 5 Washingtonské smlouvy

Mechanismy k zajištění civilní podpory operacím v rámci článku 5 Washingtonské smlouvy jsou rovněž aplikovány na operace mimo tento článek (Non-Article 5). Tyto operace jsou totiž daleko běžnější, než jejich protějšky probíhající v rámci článku 5. Takzvané “response operations“ (operace odezvy či reakce) mimo článek 5 jsou takového charakteru, kdy je jejich průběh situován v zemích, které nejsou členy Aliance a které se vedou za účelem zastavení šíření konfliktu a následné destabilizace země či regionu. V historii se jedná např. o operace k udržení míru (peacekeeping) v zemích jako Bosna a Hercegovina či Kosovo.

Na začátku roku 1990 se NATO angažovalo v operacích mimo článek 5 současně na třech kontinentech: nejprve se jednalo o operace v bývalé Jugoslávii v Evropě, poté v Afganistánu a Iráku v Asii a v súdánském regionu Dárfúr v Africe. Tyto operace se vztahují na širokou škálu misí, od krizové prevence po mimořádné řešení krizových situací.

Jako příklad bychom mohli uvést fakt, že na žádost velitelů koaličních jednotek v Afganistánu poskytují civilní experti CNP doporučení v oblasti komerčních toxických látek, čímž umožňují velitelům provádět správná operační rozhodnutí s jejich manipulací. Rovněž v průběhu alianční podpory Letních olympijských her v Řecku v roce 2004, spolupracovali civilní zástupci EADRCC s vojenskými odborníky v krizovém plánování, zaměřeném na možné teroristické útoky využívající radiační,

zajištění jejich bezpečnosti. Na operaci se aktivně podílejí tyto státy: Belgie, Dánsko, Itálie, Německo, Nizozemí, Norsko, Portugalsko, Řecko, Španělsko, turecko, USA a Velká Británie.^[39]

chemické a biologické látky. Civilní podpora těchto operací je pro jejich úspěch rozhodující.^[13]

Podpora národním orgánům v případech nevojenských krizových situací

Poskytování podpory národním orgánům v případech nevojenských krizových situací ať už přírodního, nebo lidského charakteru, se provádí na základě požadavků těchto orgánů, a to v době krize nebo za výjimečných okolností. Hlavním koordinátorem je Výbor pro civilní nouzové plánování (Civil Emergency Planning Committee – CEPC), dále pak jednotlivé plánovací skupiny a EADRCC. Pod vedením CEPC jsou plánovací skupiny odpovědné, ve své odbornosti, za dodržování a rozvoj opatření a nástrojů, které jsou poté využívány k pomoci členským i partnerským zemím, s nimiž dané skupiny kooperují. Na základě těchto skutečností mohou členské i partnerské země požadovat odborné poradenství ať už od daných plánovacích skupin, tak od Sítě civilních expertů.

V případech velkých živelných pohrom, či technologických havárií, se členské i partnerských země obracejí se svou žádostí na EADRCC, které je následně rozešle ostatním členským státům a zemím programu Partnerství pro mír. Středisko má schopnosti koordinovat odpovědi a poté odeslat nabídky k pomoci zemím, které si o ní žádaly. Kupříkladu, pokud si určitá země vyžádá potravinovou pomoc či prostředky na bydlení pro své strádající obyvatelstvo, EADRCC sladí nabízenou pomoc s požadavky strádající země. Tímto způsobem je schopné se vyhnout zbytečnému zdvojnásobování daného úsilí.^[13]

V některých případech podléhá schválení poskytnout pomoc civilním orgánům Severoatlantické radě, coby hlavnímu rozhodovacímu orgánu Aliance. Tato situace může nastat, pokud žadatel není členem NATO, partnerským státem⁸, nebo jsou-li použity společné vojenské zdroje Aliance. Tato situace nastala v případě Pákistánu

⁸ Státy, které mají s Aliancí uzavřenou partnerskou smlouvu (např. Partnerství pro mír, Středomořský dialog, aj.)

v roce 2005, který není členem NATO ani jeho partnerskou zemí a který si vyžádal pomoc od Aliance v důsledku masivního zemětřesení v oblasti Kašmíru. NATO přepravilo do Pákistánu skoro 3,500 tun nezbytných zásob, nasadilo inženýry, zdravotnické jednotky a specializované vybavení pro pomoc při záchranných operacích.^[13]

Podpora národním orgánům při ochraně obyvatelstva před účinky zbraní hromadného ničení

V důsledku teroristických útoků z 11. září 2001 a také útoků v Madridu a Londýně se aktivity civilního nouzového plánování NATO zaměřují na opatření, jejichž cílem je posílení národních kapacit a civilní připravenosti v případě možných útoků s použitím radiačních, chemických a biologických látek.

Jak jsem se již zmínil, na summitu v Praze v roce 2002, byl přijat Akční plán civilního nouzového plánování, který měl zlepšit civilní připravenost proti možným útokům zbraní hromadného ničení. Výsledkem tohoto procesu bylo vytvoření soupisu národních kapacit, které by bylo možné využít při mimořádných událostech se CBRN látkami (např. lékařská pomoc, detekce radiačních látek a letecká evakuace raněných). Krom těchto skutečností, byly zpracovány směrnice a standardy pro státy Euroatlantické rady partnerství (Euro-Atlantic Partnership Council - EAPC)⁹ a jejich prvosledové jednotky reagující na CBRN incidenty. Směrnice a standardy určují těmto jednotkám, jak vhodně čerpat z oblastí plánování, školení a nezbytného vybavení k zvládnutí mimořádných událostí CBRN charakteru. Tyto aktivity přispěly k posílení vztahů mezi Aliancí a jejími partnery a především k jejich schopnostem vzájemné pomoci tváří v tvář možnému ohrožení.^[13]

Na základě těchto skutečností byl vyvinut komplexní program CBRN tréninku a cvičení. Léčebné protokoly určené pro oběti CBRN látek byly vytvořeny CNP Skupinou pro veřejné zdraví a potraviny/vodu (NATO's Public Health and Food/Water

⁹ Euroatlantická rada partnerství byla ustanovena v roce 1997 a slouží jako fórum politické výměny názorů mezi všemi 50 státy, tedy státy, které jsou členem NATO a jejich partnerskými zeměmi.

Group - PHFWG)¹⁰. Skupina pro civilní ochranu (Civil Protection Group – CPG)¹¹, spadající rovněž pod CEPC, poté vytvořila veřejné zásady pro užití těchto protokolů před, během a po skončení krize.

Dopravní skupina (Transport Group – TG) CNP zřídila mechanismy pro koordinaci civilních dopravních prostředků jednotlivých států pro potřeby Aliance v takových situacích, jakými jsou masové, nebo zdravotnické evakuace. NATO rovněž vytvořilo Memorandum o porozumění (Memorandum of Understanding), k usnadnění nezbytné civilní přeshraniční dopravy, s cílem urychlit a zjednodušit vstup mezinárodní pomoci, poslané v reakci na mimořádnou událost.^[13]

Spolupráce s partnerskými zeměmi

Partnerské země, tedy ty státy, které mají vztahy s NATO prostřednictvím různých druhů spolupráce, učinily významný přínos pro civilní nouzové plánování NATO a schopnosti Aliance se připravit na různé druhy katastrof. Země, které jsou zastoupeny v Euroatlantické radě partnerství, mají rovněž své reprezentanty ve vedeních CNP i jeho komisích. Jsou rovněž zapojeny do vzdělávání a výcviku v této oblasti.^[13]

Civilní nouzové plánování je také hlavní složkou Středomořského dialogu NATO. Kromě pravidelných společných schůzek mezi zástupci zemí Středomořského dialogu a Výboru pro civilní nouzové plánování, byly tyto státy vyzvány k účasti na několika aktivitách CNP, včetně školení a seminářů. V návaznosti na istanbulský summit v roce 2004, zaměřený na státy Středomořského dialogu s většími ambicemi o rozšířené partnerství, tak zesílila spolupráce v oblasti reakce na katastrofy a civilního nouzového plánování.^[13]

V rámci Rady NATO – Rusko, ad hoc skupina pro mimořádné události usnadňuje koordinace mezi orgány CNP NATO a Ruskou federací. Rusko již hostilo řadu významných simulačních cvičení, zaměřených na mimořádné události

¹⁰ Jedná se o jednu ze čtyř plánovacích skupin civilního nouzového plánování NATO. Podrobnější informace jsou v kapitole: Struktura orgánů civilního nouzového plánování NATO.

¹¹ Rovněž viz kapitola: Struktura orgánů civilního nouzového plánování NATO.

způsobených vlivem teroristických aktivit. Tyto cvičení významně přispěly k posílení praktické spolupráce.¹²

Oblast civilního nouzového plánování Aliance je velice obsáhlá a její činnosti překračují samotný rámec NATO. Díky tomu je čím dál více uplatňována spolupráce s různými mezinárodními organizacemi, jimiž jsou z velké části OSN či Evropská unie.

1.2.6 Struktura orgánů civilního nouzového plánování NATO

Vzhledem ke skutečnosti, že civilní nouzového plánování je multidimenzionálního charakteru, což zahrnuje například sladování CNP jednotlivých států nebo jiné mezinárodní organizace, jeho řízení vyžaduje rozsáhlou koordinaci v rámci Aliance.

Hlavním orgánem v oblasti CNP NATO je Výbor pro civilní nouzové plánování (Civil Emergency Planning Committee – CEPC). Tento výbor má k dispozici operační nástroj, kterým je Euroatlantické středisko pro koordinaci odpovědí v případě katastrof (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre - EADRCC).^[13]

Výbor pro civilní nouzové plánování (Civil Emergency Planning Committee – CEPC)

Jak jsem se již jednou zmínil, v roce 1955 byl založen Vyšší výbor pro civilní nouzové plánování (SCEPC), kterému byla svěřena celková koordinace mezi jednotlivými oblastmi CNP.^[17] Po reformě CNP NATO v roce 2010 došlo k jeho transformaci na Výbor pro civilní nouzové plánování, který podléhá přímo Severoatlantické radě.

¹² Ve dnech 23. – 26. října 2006 se konalo cvičení „Lazio 2006,“ které bylo zaměřeno na zvládnutí následků. Bylo zde vidět více než 250 pracovníků z Itálie, Ruska, Rakouska, Chorvatska, Maďarska a Rumunska, jejichž spolupráce „bok po boku“ měla ukázat, jak efektivně mohou spolupracovat v případě radiačního ohrožení.

Hlavními úkoly CEPC je koordinace plánování v několika oblastech, s cílem zajistit v případě potřeby civilní podporu vojenským operacím Aliance nebo podporu národních orgánům při mimořádných událostech.^[18]

Výbor se schází dvakrát do roka k plenárním zasedáním a několikrát do měsíce ke stálým zasedáním. Na plenárních schůzích jsou zúčastněné státy zastupovány představiteli národních organizací civilního nouzového plánování, na stálých zasedáních jsou zastupovány členy národních delegací při NATO.^[9] Předsedou plenárních zasedání je Generální tajemník NATO (The Secretary General of NATO), nicméně v praxi předsedá plenárním zasedáním Náměstek generálního tajemníka NATO pro operace (NATO Assistant Secretary General for Operations), zatímco u stálých zasedání se jedná o Náměstka generálního tajemníka NATO pro plánování, civilní nouzové plánování a cvičení (NATO Deputy Assistant Secretary General for Planning, Civil Emergency Planning and Exercises).^[18]

Za Českou republiku se stálých zasedání účastní styčný důstojník Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR při Stále delegaci ČR při NATO. Gestorem v České republice je Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.^[9]

Plánovací skupiny

Reforma CNP z června 2010 se dotkla mimo jiné i plánovacích výborů CNP. Osm plánovacích výborů se transformovalo na čtyři plánovací skupiny, které sdružují zástupce národních institucí. Tyto skupiny se pravidelně scházejí a jsou důležitým přínosem pro civilní nouzové plánování NATO.^[9] Jejich hlavním účelem je propojovat národní vlády, průmyslové experty a vojenské představitele, ke koordinaci krizového plánování v oblastech, jakými jsou: civilní ochrana; doprava; průmyslové zdroje a komunikace; veřejné zdraví, jídlo a vodu. Hlavním cílem těchto skupin je vypracovat postupy, které mohou použít k řešení krizových situací.^[18]

Plánovací skupiny si vytvářejí své pracovní programy v návaznosti na Ministerskou směrnici. Délka platnosti těchto pracovních programů je shodná

s platností aktuální Ministerské směrnice. Ve své činnosti jsou plánovací skupiny podporovány (ad hoc) pracovními skupinami a dále nominovanými experty z veřejného i soukromého sektoru, jichž v současné době působí téměř 400.^[9]

Skupina pro civilní ochranu (Civil Protection Group – CPG)

V České republice je gestorem pro tuto skupinu Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru. Byla založena již v roce 1952 jako Výbor pro civilní ochranu (Civil Protection Committee – CPC) a zabývala se vojenskými aspekty civilní obrany, především varováním a ukrytím civilního obyvatelstva. V souvislosti se změnou v mezinárodním prostředí se nyní více zabývá civilními mimořádnými událostmi, jako jsou např. živelní a technické katastrofy. Důležitou oblastí je ochrana proti chemickým, biologickým, radiačním a nukleárním látkám (CBRN) a v rámci civilně – vojenské spolupráce např. raketová obrana.^[9]

Dopravní skupina (Transport Group – TG)

Gestorem v České republice je Ministerstvo dopravy. Tato skupina vznikla sloučením tří výborů: Plánovacího výboru pro civilní letectví (Civil Aviation Planning Committee – CAPC); Plánovacího výboru pro námořní dopravu (Planning Board for Ocean Shipping – PBOS); Plánovacího výboru pro povrchovou vnitrostátní dopravu (Planning Board for Inland Surface Transport – PBIST).

Skupina je zodpovědná za koordinaci a monitorování národních opatření a opatření NATO pro civilní nouzovou připravenost a krizový management v oblasti přepravy, tj. v oblasti letectví, námořní přepravy a vnitrozemské povrchové přepravy.^[9]

Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (Industrial Resources and Communications Services Group – IRCSG)

Jako gestoři fungují v České republice Ministerstvo průmyslu a obchodu a Český telekomunikační úřad. Do této skupiny byly sloučeny dva předchozí výbory, a to Plánovací výbor pro průmysl (Industrial Planning Committee – IPC) a Výbor pro plánování civilních komunikací (Civil Communications Planning Committee – CCPC).

Skupina zajišťuje stálou dostupnost a efektivní distribuci základních průmyslových dodávek a služeb jak pro civilní, tak pro vojenské účely v rámci Aliance. Rovněž koordinuje využití průmyslových zdrojů členských států pro podporu obranného úsilí.^[9]

Skupina je také zodpovědná za komunikace v rámci krizových opatření NATO. Plánování zajišťuje dostupnost komunikačních služeb pro politické, ekonomické a vojenské účely.^[9]

Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny (Joint Health, Agriculture and Food Group – JHAFG)

V této sekci jsou gestory v ČR Ministerstvo zdravotnictví a Ministerstvo zemědělství. Vznik této skupiny byl dosažen sloučením dvou výborů. Jednalo se o Společný zdravotnický výbor (Joint Medical Committee – JMC) a Plánovací výbor pro potraviny a zemědělství (Food and Agriculture Planning Committee – FAPC).

Skupina se zaměřuje na plánování a procedury pro stimulaci úsilí k vytvoření zdravotních plánů a legislativy pro mimořádné události v rámci Aliance a na zabezpečení civilně – vojenské spolupráce při zdravotnickém plánování při mimořádných událostech.^[9]

Skupina je také zodpovědná za přípravu a v případě nezbytnosti i použití aliančních procedur a struktur pro podporu dodávky potravin členským státům v případě problémů při mimořádných událostech.^[9]

Euroatlantické středisko pro koordinaci odpovědí v případě katastrof (Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre - EADRCC)

O Euroatlantickém středisku pro koordinaci odpovědí v případě katastrof jsem se zmínil v předešlých kapitolách již několikrát. Jak jsme mohli sami poznat, jedná se o nezbytný operační nástroj pro civilní nouzové plánování NATO. EADRCC si lze představit jako základní mechanismus odpovědi Aliance na mimořádné události postihující civilní obyvatelstvo. Středisko funguje jako organizace pro koordinaci

požadavků a nabídek pomoci ať už v případě přírodní, nebo člověkem zaviněné katastrofy.^[19]

EADRCC bylo založeno Euroatlantickou radou partnerství (EAPC) v roce 1998. Vedle svých koordinačních schopností pro zvládnutí následků katastrof, funguje také jako nástroj pro sdílení informací prostřednictvím seminářů, kde jsou diskutovány a rozebírány operace NATO a především společné postupy reakce na katastrofy, v rámci těchto operací.^[19] Tyto postupy jsou poté harmonizovány na společných mezinárodních cvičeních.

Od 11. září 2001 EADRCC koordinuje mezinárodní pomoc i v případě chemických, biologických, radiačních nebo jaderných incidentů (tzv. CBRN) a teroristických útoků. Středisko od svého založení pomáhalo koordinovat mezinárodní úsilí dohromady ve 45 případech, které zahrnovaly záplavy, požáry či následky zemětřesení.^[7]

Všechny úkoly, které má EADRCC na starosti, jsou prováděny v úzké spolupráci s Úřadem OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí, který si zachovává ústřední roli při koordinaci mezinárodních operací na zmírnění následků katastrof. EADRCC byl v podstatě navržen jako regionální koordinační mechanismus, který podporuje a doplňuje úsilí OSN. Navíc nesmíme zapomínat, že hlavní funkcí EADRCC je koordinace, spíše než řízení operací.

Mezinárodní zaměstnanci CNP (International Staff – CNP/IS)

Mezinárodní pracovníci, kteří jsou vázání k Ústředí NATO v Bruselu, tvoří personální základnu Aliance čítající kolem 1200 civilních osob. Prioritním úkolem těchto zaměstnanců je poskytování poradní a administrativní podpory orgánům NATO při jednáních a realizaci opatření z nich vyplývajících. Oblast civilního nouzového plánování je zabezpečována pracovníky Divize operací (Operations Division), kteří se podílejí na činnostech a fungování všech orgánů CNP NATO.^[33]

1.3 Civilní nouzové plánování v České republice

Součástí bezpečnostního systému ČR se civilní nouzové plánování stalo v období přípravy integrace státu do struktur NATO. Vlastní pojem byl převzat z anglické terminologie „Civil Emergency Planning“.^[10]

Obsah a cíle civilního nouzového plánování České republiky vycházejí ze systému civilního nouzového plánování NATO, kde se postupem času profilovalo vzhledem k měnící se geopolitické a vojenské situaci na plánovací a koordinační činnost, jejímž předmětem je kromě jiného zabezpečení přijatelné úrovně společenského a hospodářského života, včetně plánování civilních zdrojů pro řešení krizových situací. V rámci Aliance je tak civilní nouzové plánování chápáno jako část systému obranného plánování NATO zaměřená na zajišťování civilních zdrojů a ochranu obyvatelstva. Na národní úrovni je pak doplněno podle specifických místních podmínek.^[20]

V bezpečnostním systému České republiky představuje civilní nouzové plánování především procesní nástroj k předcházení závažných mimořádných událostí a krizových situací a k zajištění připravenosti na jejich zvládnutí. Základní zaměření a působnost CNP se realizuje zejména v oblastech ochrany obyvatelstva, udržení přijatelné formy společenského a hospodářského života se schopností zajišťovat nezbytné civilní zdroje za krizových stavů, fungování kritické infrastruktury, bezpečnostního výzkumu, opatření proti použití zbraní hromadného ničení vůči civilnímu obyvatelstvu i vzdělávání odborníků a veřejnosti.^[10]

Na národní úrovni je civilní nouzové plánování metodickým nástrojem k usměrňování havarijního a krizového plánování, kde zabezpečuje jejich soulad a zabraňuje duplicitě s obranným plánováním.

Základní zaměření a působnost CNP se realizuje v následujících oblastech:

- plnění úkolů ochrany obyvatelstva,
- nepřetržitě fungování orgánů státní správy a orgánů územní samosprávy,
- přijatelná forma společenského a hospodářského života,

- fungování kritické (životně důležité) infrastruktury,
- spolupráce veřejného a soukromého sektoru,
- civilní zdroje nezbytné pro zajištění bezpečnosti,
- civilně vojenská spolupráce,
- civilní podpora činnosti ozbrojených sil a bezpečnostních zdrojů pro případ jejich použití, včetně koordinace požadavků na ozbrojené síly.^[10]

Civilní nouzové plánování jako procesní nástroj musí vést k zajištění připravenosti ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů, orgánů samosprávy, právnických a podnikajících fyzických osob řešit jakékoliv mimořádné události a krizové situace (vojenské, vnitřně bezpečnostní i nevojenské) nebo se na jejich řešení podílet.^[10]

Jsou zde stále snahy zlepšení fungování tohoto systému a pro dosažení civilní nouzové připravenosti se přijímá řada opatření:

- stanovení opatření na odvrácení nebo zmírnění dopadů mimořádné události, technologických havárií, narušení kritické infrastruktury, narušení veřejného pořádku a bezpečnosti, narušení fungování veřejné správy, včetně dopadů na obyvatelstvo, opatření spojené s podporou činnosti vojsk nebo válčným konfliktem,
- zpracování scénářů možných situací,
- odezvy na další možné situace (nové typové plány),
- řízení odezvy na vzniklé situace,
- přípravu si a prostředků.^[10]

Tyto informace jsou získány z *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*. Od minulého roku již existuje její nová podoba: *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Tento dokument sice problematiku civilního nouzového plánování zmiňuje, nicméně nemění podstatu výše uvedených informací, které jsou čerpány ze starší Koncepce. Proto lze předpokládat, že výše uvedená fakta jsou stále aktuální.

1.3.1 Legislativní zajištění CNP v České republice

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon definuje krizové řízení jako „*souhrn řídicích činností věcně příslušných orgánů zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s řešením krizové situace*”.^[21] Z této definice lze odvodit, že krizové řízení je vše, co se týká jak přípravy na řešení krizové situace (preventivní činnosti), tak i vlastní řešení již vzniklé krizové situace (činnosti krizové operace). Věcně příslušné orgány lze chápat tak, že se jedná o orgány krizového řízení.^[22]

Na konci roku 2010 byl přijat zákon č. 430/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podstatou této novelizace byla potřeba zapracovat do právního řádu České republiky požadavky Směrnice Rady Evropské unie č. 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu, vytvořit podmínky kritické infrastruktury na národní úrovni a upravit nejasné vztahy a kompetence v oblasti krizového řízení na krajské a obecné úrovni.^[23]

Krizové plány, plány krizové připravenosti a metodika pro jejich zpracování

Podle krizového zákona zpracovávají orgány krizového řízení krizový plán. Ten obsahuje souhrn opatření a postupů k řešení krizových situací, tedy souhrn plánovacích, metodických a informačních dokumentů, používaných při rozhodovací, řídicí a koordinační činnosti v krizové situaci.^[22]

Na základě již výše zmíněné novelizace Krizového zákona z roku 2010, se mění také struktura krizových plánů a plánů krizové připravenosti. Původně dvě části – základní a přílohová, jsou rozšířeny na tři části, tedy: základní, operativní a přílohovou.

Krizový plán

Krizový plán obsahuje souhrn opatření, která souvisejí pouze s řešením krizových situací a která mohou být realizována pouze vyhlášením některého z krizových stavů. Z toho důvodu ministerstva a jiné správní úřady zpracovávají v oboru své působnosti plán, který slouží k zajištění připravenosti na řešení krizových situací a který obsahuje souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací, (tzv. "krizový plán"). Krizový plán poté schvaluje ministr nebo vedoucí správního úřadu.^[22]

Plán krizové připravenosti

Plán krizové připravenosti (PKP) slouží určeným subjektům (právníckým a podnikajícím fyzickým osobám, orgánům veřejné správy a školským zařízením) k zabezpečení vlastního fungování za krizových situací a k zabezpečení plnění úkolů vyplývajících z krizového plánu kraje / ORP¹³. Má přímou návaznost na krizový plán kraje a krizový plán obce s rozšířenou působností. Určenými subjekty jsou ty subjekty, které jsou o povinnosti zpracovat PKP informovány (tj. určeny) dopisem hasičského záchranného sboru kraje, krajského úřadu nebo příslušného úřadu obce s rozšířenou působností.^[24]

Metodika pro zpracování krizových plánů a plánů krizové připravenosti

Náležitosti a způsoby zpracování krizových plánů a plánů krizové připravenosti upravuje nařízení vlády č. 462/2000 Sb. Dle tohoto nařízení se krizový plán i plán krizové připravenosti skládají ze tří částí – základní, operativní a přílohové.

Metodika zpracování krizových plánů stanoví obsahové vymezení náležitostí a další podrobnosti související se zpracováním krizového plánu ministerstva, jiného

¹³ Obec s rozšířenou působností.

ústředního správního úřadu, České národní banky a jiného státního orgánu, jemuž krizový zákon ukládá povinnost zpracovat krizový plán („krizový plán správního úřadu“), krizového plánu kraje a krizového plánu obce s rozšířenou působností. Metodika slouží k zajištění jednotného postupu zpracování krizových plánů správních úřadů, krizových plánů krajů a krizových plánů obcí s rozšířenou působností a je považována za pomůcku krizového řízení.^[25]

Metodika zpracování plánů krizové připravenosti stanoví obsahové vymezení náležitostí a další podrobnosti související se zpracováním plánu krizové připravenosti a plánu krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury. Metodika slouží k zajištění jednotného postupu zpracování plánů krizové připravenosti a plánů krizové připravenosti subjektu kritické infrastruktury.^[26]

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

System hospodářských opatření pro krizové stavy (HOPKS) je dle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, soubor organizačních, materiálních nebo finančních opatření, přijímaných orgány veřejné správy v souvislosti se zabezpečením nezbytných a mobilizačních dodávek výrobků, prací a služeb, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů.^[27]

Zákon č. 241/2000 Sb. upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav (krizové stavy) a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů. Rovněž stanoví pravomoc vlády, správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. V této souvislosti jsou zde také definována práva a povinnosti fyzických a právnických osob.^[28]

Všechny tyto opatření zahrnují systém nouzového hospodářství, systém hospodářské mobilizace, použití státních hmotných rezerv, výstavbu a údržbu infrastruktury a regulační opatření.^[29]

Krizové stavy, včetně jejich doby trvání a způsobu vyhlášení jsou uvedeny v tabulce přílohy č. 2.

1.3.2 Bezpečnostní systém a institucionální zajištění CNP v České republice

Pro zajištění bezpečnosti České republiky jsou stanoveny hlavní principy, které jsou definovány v ústavním pořádku a navazujících právních předpisech. Samotný bezpečnostní systém ČR je institucionálním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky České republiky. Působnost tohoto systému je převážně v rámci republiky, nicméně je rovněž velmi důležitá jeho propojenost s orgány Aliance, Evropské unie a dalšími mezinárodními institucemi (OSN, OBSE, Světová zdravotnická organizace), což zabezpečuje jeho kompatibilitu a interoperabilitu s aliančními a dalšími, především evropskými bezpečnostními systémy.^[22] Pro tuto práci je provázanost bezpečnostního systému ČR, do kterého spadá i Civilní nouzové plánování, s orgány Aliance, zcela zásadní.

Zodpovědnost za zajištění bezpečnosti České republiky mají prvky zákonodárné, výkonné a soudní moci, územní samosprávy a rovněž i právnických a fyzických osob.

Jednotlivé entity bezpečnostního systému ČR a jejich propojení, jsou uvedeny v příloze č. 3.

Výbor pro civilní nouzové plánování

Výbor pro civilní nouzové plánování (dále jen “Výbor”) je stálým pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu pro oblast civilního nouzového plánování a pro koordinaci a plánování opatření k zajištění ochrany vnitřní bezpečnosti státu.^[30]

Výbor pro civilní nouzové plánování byl zřízen usnesením vlády ze dne 10. června 1998 č. 391, o Bezpečnostní radě státu a o plánování opatření k zajištění bezpečnosti České republiky.^[30]

Základním předpisem je Statut Výboru pro civilní nouzové plánování, schválený vládou České republiky. K poslední změně Statutu Výboru došlo na schůzi vlády ČR dne 16. července 2013 usnesením č. 542.^[31]

Výbor koordinuje problematiku se zaměřením na plánování opatření k zajištění ochrany obyvatelstva a ekonomiky (včetně zabezpečování opatření pro případ technologických havárií a sladění požadavků na civilní zdroje, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti ČR), ochrany kritické infrastruktury včetně zabezpečování opatření pro případ radiační havárie, preventivních opatření proti použití ZHN včetně řešení odstraňování následků jejich použití a sladění požadavků na civilní zdroje, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti České republiky. Výbor se dále zabývá oblastí bezpečnostního výzkumu České republiky, který mimo jiné také koordinuje.^[30]

V rámci svých působností, které jsou výše uvedeny, Výbor posuzuje a projednává záměry přípravných, plánovacích a koncepčních opatření a aktivit. Co se těchto opatření a aktivit týče, Výbor rovněž zabezpečuje jejich operativní mezirezortní koordinaci, vyhodnocuje jejich realizaci a navrhuje provedení nezbytných preventivních opatření.^[30]

Výbor je taktéž hlavním koordinátorem aktivit zástupců České republiky v orgánech Evropské unie, Organizace Severoatlantické smlouvy a ostatních mezirezortních subjektech, ve věcech civilního nouzového plánování a rovněž projednává Plán vytváření civilních zdrojů k zajištění bezpečnosti České republiky.^[30]

Odpovědným gestorem za činnost Výboru je Ministerstvo vnitra. Výbor má 23 členů a jeho předsedou je ministr vnitra, který má právo svolávat schůzi. Ty se konají pravidelně v řádném termínu nejméně jednou za 3 měsíce. Členy Výboru tvoří zástupci vybraných ministerstev a ústředních správních úřadů a člen bankovní rady České národní banky. Zastoupení ministerstev a ústředních správních úřadů je stanoveno na úrovni náměstků ministrů a vedoucích úřadů. Členem Výboru je rovněž zástupce Úřadu vlády z pozice ředitele sekretariátu Bezpečnostní rady státu a zástupce Kanceláře prezidenta republiky. Organizačně a administrativně zajišťuje činnost Výboru sekretariát, jehož funkci plní pověřený útvar Ministerstva vnitra.^[31]

Správa státních hmotných rezerv

Zákon č. 97/1993 Sb. ze dne 25. února 1993 o působnosti Správy státních hmotných rezerv (dále jen “Správa”) definuje Správu jako „ústřední orgán státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.“^[32] V čele Správy sedí předseda, kterého jmenuje a dovolává vláda na návrh ministra průmyslu a obchodu v dohodě s ministrem financí. Sídlem Správy je hlavní město Praha.^[32]

Hlavním posláním Správy je plnění tří základních funkcí. Správa jednak zabezpečuje financování hospodářských opatření pro krizové stavy, a to dle již výše zmíněného zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů. Dále se jedná o financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování. Tyto činnosti jsou prováděny dle zákona č. 97/1993 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o působnosti Správy státních hmotných rezerv. Vedle těchto dvou základních funkcí, plní Správa, dle zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, také třetí úlohu, která se týká zajištění ropné bezpečnosti, v součinnosti s ostatními ústředními orgány státní správy.^[32]

Pokud dojde v České republice k vyhlášení krizových stavů, může být v rámci zahraniční humanitární pomoci darován určitý movitý majetek. V tomto případě jej převezme Správa na základě Ministerstva vnitra jménem České republiky. Počínaje dnem jeho převzetí je Správa příslušná s tímto majetkem hospodařit, dle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů a začlenit jej podle jeho účelu do příslušné kategorie státních hmotných rezerv.^[32]

Z hlediska účelu se státní hmotné rezervy člení na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc.^[32]

2. VÝZKUMNÁ OTÁZKA A METODIKA VÝZKUMU

Výzkumná otázka

Pokrývá současný stav fungování CNP v České republice potřeby Severoatlantické aliance?

Metodika

Metodika mé diplomové práce spočívala na čtyřech základních částech:

- shromáždění dostupné dokumentace,
- prostudování legislativy,
- konzultace s odborníky ve státní správě a vyhodnocení dostupné dokumentace
- vyvození možných návrhů na zlepšení fungování CNP v ČR v rámci Severoatlantické aliance.

Metodika teoretické části, na rozdíl od shromažďování a vyhodnocení podkladů pro výsledky a diskuzi, byla určitým způsobem odlišná. Co se teoretické části týče, vycházel jsem především z odborné literatury, zákonů a webových stránek, pro co nejpřesnější načerpání informací k dané problematice. Má snaha v této části se zaměřuje na pro čtenáře srozumitelné a přitom odborné pochopení civilního nouzového plánování jak na úrovni České republiky, tak na úrovni Severoatlantické aliance. Pro lepší pochopení fungování civilního nouzového plánování, především v České republice, jsem se rovněž účastnil konzultací s odborníky z Katedry ochrany obyvatelstva Univerzity obrany v Brně a Katedry krizového řízení Policejní akademie České republiky v Praze.

Jak jsem již zmiňoval, metodika sběru informací pro výsledky a diskuzi, byla odlišného charakteru. Pro tuto stěžejní část práce jsem použil především podklady získané z Odboru civilní nouzové připravenosti a strategií Ministerstva vnitra –

Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR. Nejen podklady, ale i konzultace s odborníky zaměstnanými na tomto odboru, pomohly ke zpracování výsledků a provedení diskuze k dané problematice. V tomto případě se jednalo o vyhodnocení Ministerské směrnice pro civilní nouzové plánování za období 2010 – 2013, které vypovídalo o plnění úkolů a provázanosti dotčených ministerstev ČR vůči Alianci v oblasti civilního nouzového plánování a zároveň o fungování a implementaci civilního nouzového plánování na národní úrovni.

Samotné vyvození možných návrhů na zlepšení fungování CNP v ČR v rámci Severoatlantické aliance je provedeno v závěru práce.

3. VÝSLEDKY

3.1 Rozbor Ministerské směrnice pro CNP NATO na léta 2010 - 2013

Ministerská směrnice je stěžejním dokumentem pro civilní nouzové plánování NATO a jeho členské státy, České republiky nevyjímaje, a z toho důvodu je velice důležitým zdrojem informací pro tuto práci. Je důležité nastínit obsah a především cíle Ministerské směrnice, jelikož na základě těchto informací jsou plněny úkoly na národní úrovni prostřednictvím vybraných ministerstev, které, jak už jsem se zmínil, jsou gestory jednotlivých plánovacích skupin.

Velmi široký rozsah oblastí civilního nouzového plánování vyžaduje důkladnou kooperaci ze strany příslušných národních úřadů. Proto i na národní úrovni v ČR probíhá spolupráce a výměna informací za koordinace Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru. Před každým plenárním zasedání výboru CEPC se v budově Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru koná pravidelná koordináční schůzka zástupců rezortů v plánovacích skupinách CEPC. Diskutuje se na ní zejména program nadcházejícího jednání výboru CEPC a s tím související postup a případné instrukce pro českou národní delegaci, jež se tohoto jednání účastní. Účastníci koordináční schůzky také informují o činnosti jednotlivých skupin, případně pracovních a ad hoc skupin, za uplynulé půlroční období. Doplňkově jsou diskutována aktuální témata či problémy, podány jsou informace z Evropské unie v oblasti civilní ochrany a jsou doplněny případné personální změny v této skupině.^[9]

Na jednání Výboru pro civilní nouzové plánování České republiky, který je jedním ze čtyř pracovních orgánů Bezpečnostní rady státu, a jež zasedá jednou za čtvrt roku, bývá pravidelně probírána Ministerská směrnice. Při každém novém vydání je tato směrnice přeložena pro účely členů Výboru pro CNP do českého jazyka, posléze je za účasti všech zástupců resortů v plánovacích skupinách CEPC NATO vytvořen materiál s rozpracováním dotyčné Ministerské směrnice na nadcházející období, jenž je předložen na schůzi Výboru pro CNP. Obsahem tohoto materiálu jsou úkoly, které

vyplývají z Ministerské směrnice a rovněž z pracovních programů plánovacích skupin a jejich přenesení na národní úroveň. Zhruba v polovině období platnosti směrnice a taktéž na jeho konci je předložen materiál ohledně vyhodnocení směrnice. V tuto dobu je předkládána nová Ministerská směrnice, a to včetně její české verze.^[9]

Dnes je v aktuální platnosti Politická směrnice pro civilní nouzové plánování na léta 2014 – 2017. Účelem Politické směrnice je poskytnout budoucí politické směřování pro civilní nouzové plánování NATO na období 2014 – 2017. Předpokládá se, že během tohoto období se bude Aliance méně zaměřovat na operace a více se zaměří na připravenost, plánování a prevenci, stejně jako na školení, vzdělání a cvičení. Proto bude civilní nouzové plánování NATO koncentrovat svoji práci do těchto oblastí.^[51]

Stejně jako u předešlé směrnice se Příslušným resortům - členům Výboru pro civilní nouzové plánování, navrhuje rozpracovat úkoly, které se týkají činnosti těchto resortů v rámci Aliance a toto rozpracování zaslat zpracovateli materiálu Odboru civilní nouzové připravenosti a strategií Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky do 25. dubna 2014. Materiál „Rozpracování Politické směrnice CNP NATO na léta 2014 až 2017“ bude poté předložen na 59. schůzi Výboru pro civilní nouzové plánování dne 10. června 2014.^[51] Z tohoto důvodu není v této práci věnována větší pozornost Politické směrnici CNP NATO na léta 2014 – 2017.

Tato práce se tak zaměřuje na Ministerskou směrnici pro civilní nouzové plánování na léta 2010 – 2013. Její prioritu jsem určil dle cílů této práce. Pokud mám objasnit fungování civilního nouzového plánování v ČR, jeho úkoly a principy, stejně jako možná doporučení pro zlepšení jeho fungování, je potřeba znát fakta o tom, jak byly úkoly, vytyčené v Ministerské směrnici, plněny. K těmto skutečnostem bychom se pochopitelně nedostali, pokud bychom vycházeli ze směrnice nové. Naše závěry by v tomto směru byly pouze na základě predikce.

Ministerská směrnice pro civilní nouzové plánování na léta 2010 – 2013 je rozdělena do čtyř základních částí: účel, politický kontext, cíle a závěr, z nichž třetí část „cíle“ má ještě několik podkapitol a je pro nás nejdůležitější.

Účel Ministerské směrnice

Tato první část Ministerské směrnice je zaměřená na současné obecné pojetí civilního nouzového plánování v NATO. Vzhledem ke skutečnosti, že dokument vznikl ještě před reformou NATO v roce 2010, jsou ve směrnici uvedeny názvy výborů ve své staré podobě. Jedná se tak o Vyšší výbor pro civilní nouzové plánování (SCEPC), který je dnes již Výborem pro civilní nouzové plánování (CEPC) a jeho osm plánovacích výborů (Planning Boards and Committees - PB&Cs), sdružených do čtyř plánovacích skupin (Planning Groups – PGs).

Ministerská směrnice nastavuje priority a definuje cíle pro státy, CEPC, plánovací skupiny, EADRCC, CNP/IS, stejně jako pro práci týkající se CNP ve vojenských orgánech NATO (NATO Military Authorities – NMAs).

Nejpodstatnějším faktem v této části jsou zlepšení, jichž se má po splnění cílů nastavených ve směrnici dosáhnout. Jedná se o zdokonalení se v oblastech, jakými jsou:

- civilní podpora pro plánování a vedení vojenských operací,
- národní odolnost a schopnost zvládat mimořádné události,
- spolupráce s partnery,
- koordinace s ostatními mezinárodními organizacemi, dle vhodnosti, bez jakékoliv nepotřebné duplikace.

Jak je uvedeno ve směrnici, je potřeba zdůraznit, že pro dosažení implementace těchto cílů je potřeba podpory ze strany států i vojenských orgánů NATO.^[50]

Politický kontext Ministerské směrnice

Tato část zvolna navazuje na předchozí a zabývá se především úlohou CNP NATO, kterou v rámci Aliance představuje. Podle směrnice je úlohou CEPC a jeho plánovacích skupin plnění poradní funkce pro Severoatlantickou radu (NAC), stejně jako pro ostatní orgány NATO, obzvláště při krizích a mimořádných událostech, přičemž se opírají o různá národní ministerstva, národní úřady krizového a nouzového managementu a zástupce soukromého sektoru. V zastoupení za Radu určuje CEPC

strategické směřování a koordinuje civilní nouzové plánování a připravenost na úrovni NATO. Priorit uvedené ve směrnici reflektují oblasti důležitého zájmu pro CNP, kde kolektivní přístup představuje přidanou hodnotu pro národní úřady a Alianci.^[50]

Samozřejmě, že priority nastavené v této Ministerské směrnici podtrhují, stejně jako v předešlých směrnících, pokračující platnost pěti rolí pro civilní nouzové plánování schválených NAC v roce 2000. Pro zopakování se jedná o: civilní podporu pro vojenské operace Aliance podle článku 5, podporu pro operace mimo článek 5, podporu národním úřadům při mimořádných událostech, podporu národním úřadům při ochraně obyvatelstva proti účinkům zbraní hromadného ničení a spolupráci s partnery.

Ve směrnici je taktéž uvedeno, že v úvahu budou muset být vzaty výsledky reformy ústředí NATO. Pravda je ovšem taková, že podstata cílů a priorit nastavených ve směrnici se nezměnila. Krom institucionálních změn a slučování výborů, jak jsem již uvedl, nepostihovala reforma základní cíle CNP ani je nijak nepozměňovala. Tyto informace jsem získal po konzultacích na Odboru civilní nouzové připravenosti a strategií Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. Co se reformy týče, obranné plánování NATO bylo reformováno, aby byly harmonizovány všechny plánovací oblasti. V tomto rámci bylo rozšířeno, aby zahrnuje nevojenské kapacity se snahou, aby všechny nezbytné kapacity byly dostupné pro celé spektrum misí Aliance. Jak směrnice uvádí, CNP NATO by mělo podporovat státy, které o to mají zájem, při použití nebo budování relevantních nevojenských kapacit doprovázejících vojenské úsilí, a to i prostřednictvím aktivit plánovacích výborů v oblastech své působnosti.^[50]

Je třeba si uvědomit, že ač má CNP NATO stanoveno pět základních rolí, dle kterých je směřováno a řízeno celé CNP Aliance, vždy převládá některá z těchto pěti úloh nad ostatními. Samozřejmě je tato skutečnost ovlivněna mezinárodním vývojem a potřebami Aliance. Po teroristických útocích z 11. září 2001 a následné válce v Iráku v roce 2003 byla zvolená priorita CNP vcelku logickým krokem. Jednalo se o první úlohu, a to o civilní podpora pro vojenské operace Aliance podle článku 5. Nicméně v průběhu let 2007 a 2008 se v reakci na průběh operací na Středním východě měnily i primární úlohy pro CNP Aliance, lépe řečeno první role CNP NATO začala ustupovat

před druhou, tedy podporou pro operace mimo článek 5. Mnohem větší důraz je přitom kladen na připravenost a prevenci a s tím spojené školení, vzdělání a výcvik. Dá se říci, že tímto směrem je koncipována Ministerská směrnice pro období 2010 – 2013 a u nastávající a dnes platné Politické směrnici pro období 2014 – 2017, je tento směr ještě markantnější. V Ministerské směrnici 2010 – 2013 je uvedeno, že důležitost civilní dimenze je zdůrazněna v komplexním přístupu NATO k operacím, obzvláště v Afganistánu. Civilní expertízy a zdroje podporují plánování i vedení operací. V tomto ohledu jsou blízké civilně – vojenské vztahy základem.^[50]

Jak se dále uvádí, výzvami, jimiž NATO bude muset čelit identifikovanými mimo jiné v Deklaraci o bezpečnosti Aliance,^[40] jsou vzrůstající globální hrozby, včetně terorismu, šíření zbraní hromadného ničení, kybernetické útoky, pirátství, přerušení dodávky životně důležitých surovin, stejně jako účinky klimatických změn a pandemie.^[50]

Všechny tyto výzvy a přístup Aliance k nim, jsou spojovány s následujícími řídicími principy:

- úzká spolupráce v rámci CNP NATO na tématech, která mohou těžit ze spolupráce mezi obory,
- úzká spolupráce mezi CNP NATO a ostatními orgány Aliance,
- komplementarita mezi civilními a vojenskými aktivitami,
- cílená práce, která přináší přidanou hodnotu všem zainteresovaným účastníkům v CNP, berouce v potaz pokrok dosažený na jiných fórech.^[50]

V směrnici je rovněž zdůrazněna skutečnost, že Aliance zůstává zavázána ke spolupráci se svými partnery při potýkání se s výzvami pro mír a bezpečnost. Je důležitá úzká spolupráce v oblasti civilního nouzového plánování s ostatními relevantními mezinárodními organizacemi, obzvláště s Organizací spojených národů (OSN) a Evropskou unií (EU).^[50]

Na závěr této části je uvedeno, že proces CNP bude zefektivněn při zajištění požadovaných výstupů, což povede k efektivnějšímu využití limitovaných zdrojů.

CEPC jednou ročně posoudí implementaci této směrnice, aby se zajistilo, že aktivity a iniciativy zůstávají zaměřeny na priority NATO a jsou v souladu s potřebami zainteresovaných.^[50]

Cíle Ministerské směrnice

Na základě priorit Aliance bylo na období 2010 – 2013 vytvořeno několik cílů pro civilní nouzové plánování NATO. Jejich implementace vyžadovala a stále vyžaduje aktivní zapojení a podporu od orgánů CNP NATO a všech zainteresovaných účastníků.

V rámci konzultací na již výše uvedeném Odboru civilní nouzové připravenosti a strategií Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR jsem získal podklady o plnění jednotlivých úkolů danými rezorty. Pro dosažení cílů této práce je nezbytné uvést vyhodnocení plnění úkolů daných Ministerskou směrnicí CNP 2010 – 2013 a ukázat tak požadavky ze strany Aliance a jejich realizaci z pozice České republiky.

Výsledkem této práce je tedy vyhodnocení úkolů, které příslušné resorty České republiky ve spolupráci s orgány NATO, plnily a plní v rámci svých plánů činností, navazujících na obsah schválené Ministerské směrnice civilního nouzového plánování NATO na léta 2010 až 2013. Výsledky zahrnují plnění úkolů jednotlivých plánovacích skupin (PGs) a Výboru pro civilní nouzové plánování NATO (CEPC).

Cíle Ministerské směrnice jsou rozděleny do tří kategorií:

- A. podpora CNP pro plánování a vedení operací,
- B. podpora CNP k ochraně obyvatelstva, území a infrastruktury,
- C. partnerství/mezinárodní organizace.

Pro co možná nejlepší přehled realizace úkolů Ministerské směrnice, byl zvolen následující postup: hlavní úkoly Ministerské směrnice a plnění těchto úkolů, bylo rozděleno na tři hlavní části, a to dle kategorií cílů Ministerské směrnice, jak jsou výše uvedeny. Jednotlivé cíle jsou plněny v rámci čtyř plánovacích skupin. Plánovací

skupiny jsou poté rozděleny do rezortů, které jsou v České republice jejich gestory. Jako první jsou, na následujících stránkách vlevo, uvedeny jednotlivé hlavní úkoly Ministerské směrnice, v upravené podobě pro jednotlivá ministerstva. Tyto úkoly jsou přiděleny jednotlivým ministerstvům, která fungují v rámci svých plánovacích skupin. Rezorty plní jednotlivé jim přidělené úkoly vůči Alianci. Plnění těchto úkolů je uvedeno vpravo od úkolů hlavních. Dále vpravo od této sekce je uvedena realizace hlavních úkolů do podmínek České republiky. Na závěr, na pravé části vyhodnocení, je zkratkou „S“ nebo „R“ zobrazen stav plnění jednotlivých úkolů. Symbol „S“ značí splněno, symbol „R“ rozpracováno.

3.2 Realizace úkolů Ministerské směrnice pro CNP NATO na léta 2010 – 2013

A. Podpora CNP pro plánování a vedení operací

Skupina pro civilní ochranu (CPG)

Ministerstvo vnitra (MV)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Pokračovat v dialogu s vojenskými orgány NATO a v identifikování specifických oblastí spolupráce a vzájemné podpory.	CPG pokračuje v identifikaci nevojenských kapacit v oblasti civilní ochrany pro podporu obranného plánování a pokračuje v podpoře mise KFOR v oblasti hašení požárů. Rovněž pokračuje řešení problematiky raketové obrany kde je ČR členem ad hoc skupiny.	V září 2010 proběhlo cvičení ZÓNA 2010 zaměřené na činnost orgánů krizového řízení dotčených ústředních správních úřadů a Jihočeského kraje, složek integrovaného záchranného systému a dalších subjektů při řešení mimořádné události vzniklé v souvislosti se simulovanou havárií na ČEZ, a.s. – Jaderné elektrárně Temelín. Ve dnech 26. - 28. března 2013 proběhlo cvičení ZÓNA 2013, zaměřené na řešení simulované radiační havárie na Jaderné elektrárně Dukovany.	S
b) Spolupracovat s vojenskými orgány v oblasti ochrany proti látkám CBRN.	V této sekci řeší tuto problematiku ad hoc skupina pro nezávazné směrnice a minimální standardy.	V ČR pokračuje v tomto směru spolupráce s „Joint Defence Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence“ ve Vyškově.	R

Dopravní skupina (TG)

Ministerstvo dopravy (MD) – civilní letectví (CA)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Poskytovat odbornou radu a pomoc v oblasti přesunů a přepravy pro potřeby	Pokud je to zapotřebí ČR poskytuje rady a pomoc při vytváření vojenského konceptu	V tomto směru probíhá spolupráce s AČR, a to formou účasti Ministerstva dopravy v pracovní	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
výkonu obranného a operačního plánování.	a jiných příslušných dokumentů, včetně problematiky přepravy nebezpečných věcí v oblasti civilního letectví, výběru potencionálních letišť vhodných pro koncept Hub and spoke ¹⁴ pro zabezpečení operací v reakci na krize a humanitární operace.	skupině pro vojenské přepravy a poskytováním podkladů v souladu se závěry jednání Dopravní skupiny s podporou civilních expertů a národních zástupců dotčených výborů.	
b) Vyhodnocení schopností kritické infrastruktury a plánovaných předpokladů, zhodnocení podmínek na trhu s cílem přesně určit dostupnost prostředků v porovnání s očekávanými požadavky, poskytnutí rady na modely přepravních tras, organizování a řízení workshopů ¹⁵ pro podporu vojáků a účast na vojenských workshopech na vyžádání.	Na vyžádání Dopravní skupiny se ČR podílí na zpracování dokumentů NATO. V návaznosti na požadavky Dopravní skupiny je Česká republika aktivní v účasti na zasedáních, konferencích, seminářích a cvičeních, včetně zpracování podkladů pro výbory NATO.	Opět probíhá spolupráce s AČR formou účasti Ministerstva dopravy v pracovní skupině pro vojenské přepravy v souladu se závěry Dopravní skupiny a s podporou civilních expertů a národních zástupců dotčených výborů.	R
c) Připravit elektronicky hodnocení dostupnosti civilních letadel.	Ministerstvo dopravy zpracovává zprávy v elektronickém formátu s odkazem na závěry jednání Dopravní skupiny za aktivní podpory civilních expertů a národních zástupců.	Pokud si to Dopravní skupina vyžádá, jsou ministerstvem připraveny podklady pro její pracovní skupinu v součinnosti se subjekty řešícími problematiku civilního letectví ČR.	S
d) Zpracování zprávy o dopadu pojištění válečných rizik na civilní letectví a jeho schopnosti podporovat operace NATO v rámci prozkoumání dostupnosti pojištění pro válečná rizika v nepřátelských oblastech a potenciálních oblastech odepření vstupu.	Ministerstvo zpracovává roční zprávu a na základě požadavků zpracovává i zprávu průběžnou. V rámci požadavků Dopravní skupiny předává ministerstvo pozici ČR k platnosti a funkčnosti článků Dohody NATO o pojištění válečných rizik a podle možnosti se aktivně účastní jednání pracovní skupiny Insurance Study Group (ISG).	Ministerstvo dopravy připravuje podklady a zajišťuje meziresortní projednávání novelizovaného textu a dalších úprav Dohody o pojištění válečných rizik, které vycházejí z jednání Dopravní skupiny nebo její pracovní skupiny, v součinnosti s civilními experty a národními zástupci. Rovněž se ministerstvo stará o přípravu podkladů pro jednání pracovní skupiny Insurance Study Group (ISG).	S

¹⁴ Technologie poskytování logistických služeb spočívající ve sdružování menších zásilek do větších celků, které mohou být přepraveny kapacitnějšími dopravními prostředky (vlakovými soupravami či loděmi).

¹⁵ Forma vzdělávací aktivity, při které lektor připraví program tak, aby prostřednictvím různých technik (brainstorming, prioriyace, mentální mapy, zpětná vazba, aj.) účastníci pomocí vlastních zkušeností a znalostí došli k výstupu, který je pro ně užitečný a využitelný v jejich další práci, praxi.

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
e) Identifikace potenciálních aktivit v civilním letectví a tréninkových příležitostí k podpoře vytváření kapacit v Afghánistánu.	Ministerstvo dopravy zpracovává předběžné zprávy s identifikací možných aktivit v návaznosti na závěry jednání Dopravní skupiny a její pracovní skupiny.	Ministerstvo dopravy aktivně spolupracuje s AČR a experty civilního letectví v ČR v souladu se závěry a návrhy Dopravní skupiny. Ministerstvo rovněž připravuje podklady v součinnosti s civilními experty a národními zástupci dotčených plánovacích skupin.	R

Ministerstvo dopravy (MD) – vnitrozemní povrchová doprava (IST)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Poskytovat poradenství a asistenci při plánování a realizaci vojenských přeprav jak pro cvičení ozbrojených sil, tak i pro logistickou podporu při jejich nasazení v rámci prováděných operací.	ČR se aktivně účastní jednání, seminářů, cvičení a dalších aktivit NATO včetně poskytování expertní podpory v rámci opatření pro krizové řízení v oblasti povrchové dopravy. Dopravní skupina se cestou expertní podpory aktivně podílela na podpoře operací NATO a vojenském plánování.	Ministerstvo spolupracuje s AČR v rámci společných pracovních skupin a dalších mezirezortních jednáních.	R
b) Provádět sledování a hodnocení komerčního trhu povrchové dopravy včetně sledování relevantní legislativy k této dopravě.	Ministerstvo dopravy poskytuje, dle potřeb a činností Dopravní skupiny, relevantní příspěvky za ČR. Dopravní skupina pokračuje v revizi strategických hodnocení a trendů v oblasti pozemní dopravy.	Ministerstvo má za úkol pravidelně monitorovat Resortní koordinační skupiny Ministerstva dopravy pro Evropskou unii.	R

Ministerstvo dopravy (MD) – námořní doprava (OS)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Poskytovat poradenství a asistenci při plánování a realizaci vojenských přeprav jak pro cvičení ozbrojených sil tak i logistickou podporu při jejich nasazení v rámci	Česká republika se aktivně účastní jednání, seminářů, cvičení a dalších aktivit NATO včetně poskytování expertní podpory v rámci opatření pro krizové řízení	Ministerstvo spolupracuje s AČR v rámci společných pracovních skupin a dalších mezirezortních jednáních.	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
prováděných operací.	v oblasti námořní dopravy. Dopravní skupina se cestou expertní podpory aktivně podílela na podpoře operací NATO a vojenském plánování.		
b) Provádět sledování a hodnocení komerčního trhu námořní dopravy včetně sledování relevantní legislativy k této dopravě.	Ministerstvo má dle potřeb a činností Dopravní skupiny poskytovat za ČR relevantní příspěvky. Dopravní skupina pravidelně 2x ročně zpracovává hodnocení a analýzy trhu námořní dopravy.	Ministerstvo má za úkol pravidelně monitorovat Resortní koordinační skupiny Ministerstva dopravy pro Evropskou unii.	R

Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (IRCSG)

Český telekomunikační úřad (ČTÚ)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Organizovat pro potřeby vojenských orgánů NATO (NMA) podporu prostřednictvím regulačních opatření v elektronických komunikacích a poštovních službách s cílem vyhovět vojenským požadavkům.	V rámci reorganizace struktur NATO v roce 2011 byl vytvořen nový výbor pro plánování a využití kmitočtového spektra, (Civil-Military Spectrum Capability Panel – CaP3) jehož členy jsou i zástupci ČTÚ. Ti jsou rovněž členy Skupiny pro průmyslové zdroje a komunikační služby (IRCSG), kde v rámci odborných pracovních skupin pro telekomunikace (WGT) a poštu (WGP) spolupracují při plnění úkolů v této oblasti.	V ČR se tento úkol řeší v souladu se Zákonem č. 127/2005 o elektronických komunikacích. Konkrétní úkoly v oblasti správy kmitočtového spektra jsou zapracovány do Seznamu opatření Národního systému reakce na krize (NSRK) a dále do plánu Operační přípravy státního území (OPSÚ). Činnosti jsou zaměřeny zejména na: 1) spolupráci mezi Ministerstvem obrany (MO) a ČTÚ v rámci uzavřené „Dohody,“ 2) automatizované monitorování kmitočtového spektra, 3) koordinaci při přidělování kmitočtových pásem MO ČR pro vojenské účely, 4) využívání radiových kmitočtů s ohledem na bezpečnost státu, 5) stanovení náležitostí technicko – organizačních pravidel pro podnikatelské subjekty v elektronických komunikacích k zajištění bezpečnosti a integrity sítí a služeb elektronických komunikací za	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
		krizových stavů, a to včetně kontroly ze strany ČTÚ. Tyto činnosti jsou průběžně aktualizovány dle relevantních legislativních změn. Termínové problémy mohou vznikat při žádostech o uvolnění nevojenských kmitočtových pásem pro vojenské účely, které je nutné řešit zákonnou cestou v rámci správního řízení.	
b) ČR má za úkol se účastnit společných NC3B ¹⁶ a NMA seminářů a cvičení zaměřených na elektronické komunikace a poštovní služby, zahrnující v to experty IRCSG.	Ze strany ČTÚ byla zajištěna účast na semináři a cvičení v rámci této plánovací skupiny: 2011 – Estoril, Portugalsko.	Zástupci ČTÚ se pravidelně účastní cvičení typu CMX a CME. ¹⁷ V roce 2011 byla zajištěna účast na přípravě, provedení a vyhodnocení cvičení CMX 2011 a CME 2011. V roce 2012 se ČTÚ účastnil cvičení CMX 2012, Cyber Coalition 2012 ¹⁸ a EU – ML 2012. ¹⁹ V roce 2013 se podílel na přípravě cvičení CMX 2014.	R

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Zajišťovat výměnu informací o národních systémech priorit, alokací zdrojů a diskusí o způsobu dalšího řešení problematiky bezpečnosti dodávek.	Výměna informací o národních systémech priorit a alokací zdrojů je zajišťována prostřednictvím webové stránky IRCSG, kam jsou umísťovány jednotlivé národní příspěvky. Výměna informací a diskuse o způsobu dalšího řešení problematiky je zajišťována formou	Zástupci ČR z MPO pravidelně aktualizují informaci o národním systému priorit a alokací zdrojů a aktivně se zapojují do diskuse o způsobu dalšího řešení problematiky bezpečnosti dodávek.	R

¹⁶ The NATO Consultation, Command and Control Board (NC3B). Jedná se o mnohonárodní výbor, který poskytuje odborné rady Severoatlantické radě v oblastech konzultací, velení a kontroly.^[41]

¹⁷ Jedná se o cvičení krizového řízení (Crisis Management Exercise): CMX – cvičení krizového řízení NATO, CME – cvičení krizového řízení EU.

¹⁸ Cvičení Cyber Coalition 2012 bylo zaměřeno na řešení krizové situace vzniklé v důsledku kybernetických útoků na informační a komunikační systémy NATO a na kritickou infrastrukturu některých členských zemí Aliance.^[42]

¹⁹ Cvičení Multi Layer 2012 bylo procedurální cvičení orgánů krizového řízení EU strategické politicko-vojenské úrovně.^[43]

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
	národních prezentací, seminářů a diskusních panelů připravených pracovní skupinou IRCSG.		
b) Průběžně aktualizovat přehled údajů o národních kontaktních místech odpovědných za implementaci systémů priorit a alokací zdrojů.	Úkol je zajišťován pravidelnou revizí seznamů národních kontaktních míst v průběhu plenárních zasedání IRCSG. Pracovní skupině IRCSG bylo uloženo zpracovat návrh pracovní náplně kontaktních míst.	Zástupci ČR z MPO pravidelně aktualizují informaci o národním kontaktním místě pro řešení problematiky priorit a alokací zdrojů.	R
c) Vést seznam a zajišťovat přípravu civilních expertů určených k poskytování poradenství a součinnosti vojenským orgánům NATO v souladu s pracovními náplněmi příslušných expertních pozic.	Úkol je plněn v rámci existující procedury nominace, výběru, přípravy a využití civilních expertů IRCSG. Pracovní skupina pro spolupráci IRCSG s vojenskými orgány NATO navrhla opatření, aby příprava civilních expertů a jejich činnost odpovídala požadavkům vojenského plánování a vedení operací.	Zástupci ČR průběžně prověřují možnosti nominace vhodných kandidátů na expertní pozice v této plánovací skupině se zaměřením na podporu vojenského plánování a vedení operací a účastní se výcviku a školení expertů na seminářích IRCSG a civilního nouzového plánování NATO.	R

Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potravinu (JHFAG)

Ministerstvo zemědělství (MZE)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Podpora a další rozvoj spolupráce a zlepšení schopnosti reagovat na požadavky vojenských orgánů NATO včetně spolupráce v rámci operačního plánování Aliance.	Experti této plánovací skupiny se účastnili za oblast zemědělství významných seminářů, pracovních jednání, konferencí organizovaných vojenskými orgány Aliance a cvičení. Rovněž byla zajištěna účast zemědělského experta dle požadavků JHAFG na pravidelném školení v červenci 2001 a na semináři v prosinci 2013. Účast v pracovních skupinách JHFAG byla zajištěna členy této plánovací skupiny.	Z české strany byla zaznamenána aktivní účast a spolupráce na vyžádání. V tomto směru byla dle požadavků zajištěna účast experta z Ministerstva zemědělství na požadovaných akcích.	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
b) Poskytovat konzultační a poradní služby v rámci operačního plánování NATO v oblasti potravin a vody. Ze strany Aliance je kladen důraz na reakce na požadované informace, rady a odpovídající metody (postupy).	ČR se formou MZE dle požadavků aktivně podílí na plnění úkolů a požadavků při přípravě odpovídajících vojenských dokumentů. Tento úkol je plněn průběžně.	Ze strany ministerstva probíhá odpovídající příprava pracovních podkladů a dokumentů na základě vyžádání ze strany JHAFG.	R
c) Je vyžadována aktivní účast v rámci panelové diskuze k bezpečnosti potravin.	ČR se dle vyžádání aktivně podílí na zpracování analýz, příspěvků, apod. Tato oblast byla na pravidelných zasedáních nové Plánovací skupiny pro veřejné zdraví potravin a vodu (PHFWG) pouze diskutována a to v omezené míře formou příspěvků (referátů) vyzvaných členských zemí.	Ministerstvo provádí zpracování podkladů dle vyžádání plánovací skupiny JHAFG či její pracovní skupiny.	R
d) Podpora Aliance v rámci Afghánských aktivit: identifikace možných činností v oblasti zemědělství, potravin a vody. Celkově je vyžadována podpora výstavby Afghánistánu	K dané problematice byla ministerstvem zpracována zpráva – 2010/2011. Rovněž byly v roce 2010, na vyžádání ministerstva, předány zkušenosti z činnosti českého PRT ²⁰ týmu v Afganistánu.	Dle vyžádání mělo ministerstvo připravit informaci o činnosti českého PRT týmu. Informace byla připravena a přednesena na zasedání Výboru pro potraviny a zemědělství (FAPC), dnes již skupiny JHAFG.	S

Ministerstvo zdravotnictví (MZ)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Zvýšit spolupráci s vojenskými autoritami a orgány NATO, stejně jako s dalšími strukturami Aliance.	a) V rámci tohoto úkolu byly zintenzivněny vztahy Ministerstva zdravotnictví s Výborem náčelníků vojenských zdravotnických služeb států NATO (The Committee of the Chiefs of Military Medical Services in NATO – COMEDS).	Tento úkol byl již v podmínkách České republiky realizován a to prostřednictvím Rámcové dohody o spolupráci mezi Ministerstvem zdravotnictví a Ministerstvem obrany.	S
	b) Byla přijata opatření k napojení	Na základě této smlouvy jsou ve spolupráci	S

²⁰ Provinční rekonstrukční tým umístěný za Českou republiku v provincii Lógar.^[44]

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
	možností civilního zdravotnictví na vojenské autority NATO (NMAs) při formulaci a rozvoji vojenského medicínského konceptu a konceptu veřejného zdraví, odborných metodik, cvičení, výcviku a výukových programů.	s Ministerstvem obrany a Generálním štábem AČR zpracovány následující oblasti: 1) vzdělávání, výcvik a výchova expertů v oblasti medicíny katastrof pro potřeby NATO, 2) biologická ochrana před vysoce nakažlivými nebo zavlečenými chorobami.	
	c) Byla přijata opatření k expertní součinnosti a spolupráci ve vybraných pracovních skupinách COMEDS a v panelech expertů.	Na základě výše uvedené smlouvy jsou ve spolupráci s MO a GŠ AČR zpracovávány následující oblasti: 1) logistické možnosti resortu obrany a resortu zdravotnictví pro udržitelnost zdravotnických systémů obou resortů, 2) zajištění součinnosti a interoperability zdravotnických systémů obou resortů, 3) koordinace poskytování zdravotní péče za mimořádných událostí vojenského i nevojenského charakteru, 4) spolupráce v rámci bezpečnostního výzkumu, 5) spolupráce při plnění dílčích úkolů obou resortů v oblasti mezinárodního humanitárního práva	S
	d) Výměna informací a spolupráce s civilními zdravotnickými institucemi a organizacemi.	Spolupráce s Českou lékařskou společností J. E. Purkyně, ministerstvem akreditovanými pracovišti při zdravotnických zařízeních a vzdělávacími institucemi ve zdravotnictví.	S
	e) Přijetí opatření k bezodkladné asistenci dle požadavků vojenských orgánů NATO.	Byla vybudována síť vyškolených expertů na strategicko – operační i taktické úrovni, jakým je např. Traumteam při Fakultní nemocnici v Brně. ²¹	S

²¹ Při FN Brno byl v roce 2010 vytvořen Traumateam ČR, jako modul civilní ochrany EU, který lze využít i při mimořádných událostech a potřebách NATO v oblasti podpory civilními zdroji z resortu zdravotnictví. V roce 2011 a 2012 probíhalo jeho věcné a technické vybavení. V roce 2013 byl Traumateam nahlášen do databáze zásahových prostředků a schopností v rámci CECIS Common Emergency Communication Information System) jako předsunutá zdravotnická jednotka – Advanced medical post.

B. Podpora CNP k ochraně obyvatelstva, území a infrastruktury

Skupina pro civilní ochranu (CPG)

Ministerstvo vnitra (MV)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Implementovat či rozšířit regionální tréninkové programy a podporovat regionální tréninková centra k zabezpečení kurzů CBRN.	Tento úkol je předmětem diskuse příslušné ad hoc skupiny, jejímž je ČR členem. Poslední jednání této skupiny se uskutečnilo na podzim roku 2013 v souvislosti s podzimním plenárním jednáním výboru CEPC. Nově je tato aktivita otevřena zemím Středozevního dialogu, Istanbulské kooperační iniciativy a Kontaktní státy. ²²	V České republice se uskutečnilo již několik kurzů CBRN pro záchranáře s mezinárodní účastí. Zatím poslední kurz se konal v červnu roku 2013.	R
b) Pokračovat v aktualizaci směrnic pro informování veřejnosti – tzv. Budapešťské směrnice.	V této skupině řeší tuto problematiku ad hoc skupina pro informování obyvatelstva. Pokračuje aktualizace Budapešťských směrnic, kde se změny týkají krizí v souvislosti s CBRN, používáním sociálních médií a veřejné informovanosti a komunikace s médii během cvičení.	Informování obyvatelstva bylo jednou z priorit předsednictví ČR v Radě EU. V této oblasti byly přijaty Závěry Rady. Dále pokračuje v rámci nastavených mechanismů, např. formou úzké spolupráce s vysokými školami. Ve dnech 7. – 8. listopadu 2013 MV – GR HZS ČR zorganizovalo odborný seminář pro vysoké školy vzdělávající odborníky v oblasti bezpečnosti.	R
c) Revidovat oblasti expertíz a provádět výběr a školení nových expertů.	Školení nových expertů pro NATO se koná v centrále NATO pravidelně v měsíci červenci, naposledy tedy v roce 2013. Rovněž byli jmenováni noví experti pro oblast raketové obrany. Tato plánovací skupina má tak k dispozici celkem 58 expertů.	ČR má nominovaného jednoho experta pro oblast nouzové plánování – systémy krizového managementu.	R
d) Je potřeba stálá výměna informací o	V CPG řeší tuto problematiku příslušná ad	1) Byla provedena implementace Směrnice Rady	S

²² NATO má důležité operační partnery mimo euro – atlantickou oblast, někteří z nich byli a jsou klíčovými přispěvateli v aliančních misích. Jedná se o: Japonsko, Austrálie, Jižní Korea a Nový Zéland.

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
ochraně kritické infrastruktury, o nejlepších postupech, standardech, nástrojích a metodikách včetně studií o vyhodnocení rizika, analýze zranitelnosti, výzkumu a vývoji, výcviku a informovanosti o produktech, včetně vývoje mechanismu pro zlepšení a koordinování sdílení informací.	hoc skupina. V ČR problematiku ochrany kritické infrastruktury průběžně řeší odborná pracovní skupina Výboru pro civilní nouzové plánování ustavená pro řešení ochrany kritické infrastruktury. Informace o stavu plnění úkolů související s oblastí ochrany kritické infrastruktury v ČR jsou průběžně sdělovány při jednání CPG a představují zpětnou vazbu vůči NATO.	č. 2008/114/ES do právního řádu ČR formou novely zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů a nařízení vlády č. 432/2010 Sb. o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury.	
		2) Došlo k uzavření mezinárodních protokolů se sousedními členskými státy EU (Rakouskem, Německem, Polskem a Slovenskem) o určení evropské kritické infrastruktury (EKI) na území ČR a uvedených států.	S
		3) Byly zaslány výstupní zprávy Evropské komisi s údaji o průběhu implementace Směrnice Rady č. 2008/114/ES a sdělení obecných informací týkající se vybraných subjektů EKI.	S
		4) Stále probíhá činnost související s přijetím pracovního dokumentu Evropské komise č. 13280/13 o novém přístupu k Evropskému programu na ochranu kritické infrastruktury (EPCIP), který byl vytvořen ve spolupráci s členskými státy EU během přezkumu Směrnice Rady č. 2008/114/ES.	R
		5) Byla zaslána souhrnná zpráva se všeobecnými údaji o typech zranitelnosti, hrozeb a rizik zjištěných v jednotlivých odvětvích s EKI.	S
		6) Stále probíhá práce na projektech souvisejících s ochranou KI v rámci EPCIP a finančního programu CIPS EU pro financování uvedených projektů na ochranu KI.	R
e) Posuzovat dopady mimořádných událostí a	V průběhu let 2010 – 2014 pořádala	ČR byla členem ad hoc skupiny pro přípravu	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
nové bezpečnostní výzvy včetně výměny nejlepších postupů prostřednictvím seminářů, cvičení a konferencí.	plánovací skupina, pod kterou spadá Ministerstvo vnitra, každoroční expertní semináře.	semináře a cvičení v září 2010 na Slovensku, semináře v září 2011 v Maďarsku a semináře v roce 2013 v Bosně a Hercegovině. Na Slovensko vyslala ČR jednotku Záchraného útvaru HZS ČR Hlučín, který předvedl svoji dekontaminační linku.	

Dopravní skupina (TG)

Ministerstvo dopravy (MD) – civilní letectví (CA)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Vyhodnotit účinky nově vznikajících hrozeb a nových bezpečnostních problémů v rámci diskusí o zásadních národních problémech navržených k projednání jako je např. pandemie, klimatické změny, hrozby CBRN, kybernetická bezpečnost atd. a sdílení nejlepších národních postupů a zkušeností.	Jsou označovány a předkládány nové hrozby a problémy v rámci plenárních zasedání této skupiny s tím, že další detaily a konkrétní požadavky k řešení navržené problematiky jsou předávány a řešeny v rámci jednání pracovní skupiny TG.	V reakci na nově vzniklé hrozby a problémy stále probíhá příprava podkladů a zpracování návrhů na projednání v TG, v souladu s bezpečnostní politikou ČR. Rovněž se koná příprava pracovních podkladů na vyžádání pro pracovní skupinu TG a součinnost se subjekty řešícími problematiku civilního letectví v ČR.	R

Ministerstvo dopravy (MD) – vnitrozemní povrchová doprava (IST)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Podporovat projekty NATO zaměřené k ochraně kritické infrastruktury v oblasti povrchové dopravy.	Dle požadavků NATO se musí ČR v zastoupení MD aktivně podílet na zpracování příslušných materiálů, příspěvků a vzájemné výměny zkušeností a informací za oblast povrchové dopravy. Dopravní skupina provádí průzkumy národních kapacit členských států v oblasti jednotlivých druhů pozemní dopravy.	Ministerstvo dopravy využívá materiály, informace a zkušenosti při řešení národního systému pro ochranu kritické infrastruktury v oblasti povrchové dopravy.	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
b) Zajistit požadované poradenství a logistickou podporu pro EADRCC.	Dle potřeb a požadavků EADRCC musí ministerstvo poskytnout nezbytnou součinnost přes národního zástupce v Dopravní skupině nebo přispět technickou expertizou přes civilního experta NATO nominovaného ČR. Hlavním podílem Dopravní skupiny byla expertní podpora při provádění cvičení CODRII ²³ s ohledem na testování Memoranda NATO o ulehčování životně důležité dopravy.	V případě, že by Česká republika vystupovala v roli žádoucího státu, může využít kapacity a možnosti systému EADRCC.	R

Ministerstvo dopravy (MD) – námořní doprava (OS)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Podporovat projekty NATO zaměřené k ochraně kritické infrastruktury v oblasti námořní dopravy.	Dle požadavků NATO by se měla Česká republika aktivně podílet se na zpracování příslušných materiálů, příspěvků a vzájemné výměny zkušeností a informací za oblast námořní dopravy. Otázky ochrany kritické infrastruktury námořní dopravy jsou pravidelně diskutovány.	Vzhledem k naší geografické poloze se neuvažuje s realizací ochrany kritické infrastruktury v oblasti námořní dopravy v podmínkách České republiky.	R
b) Zajistit požadované poradenství a logistickou podporu pro EADRCC.	Dle potřeb a požadavků EADRCC by měla Česká republika poskytnout nezbytnou součinnost přes národního zástupce v Dopravní skupině nebo přispět technickou expertizou přes civilního experta NATO nominovaného ČR. Dopravní skupina poskytuje přes expertní	Vzhledem ke geografické poloze České republiky se nepředpokládá využití kapacit a možností systému EADRCC v oblasti námořní dopravy.	R

²³ Jednalo se o nácvik mezinárodní koordinace záchranných operací a postupů v situacích simulovaného zasažení civilního obyvatelstva po zemětřesení a jeho různorodých následků na infrastrukturu.^[45]

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
	podporu plnění úkolů pro EADRCC.		

Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (IRCSG)

Český telekomunikační úřad (ČTÚ)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Analyzovat a přijmout opatření k vlivu nových trendů a technologií majících vliv na činnost NATO, týkající se elektronických komunikací a pošty.	V rámci skupiny IRCSG se ČTÚ podílelo na zpracování dokumentů zaměřených: 1) na závislost pozemní dopravy a na elektronických komunikacích, 2) na možné využívání „Broadband“ ²⁴ pro krizové řízení, 3) na nové hrozby plynoucí z nedostatečné kybernetické bezpečnosti.	Nové trendy, které ohrožují elektronické komunikace, jsou definovány v oblasti kybernetické bezpečnosti se zaměřením na analýzu kybernetických útoků a jejich lokalizaci formou kybernetické obrany. Tato oblast je předmětem budoucích legislativních změn. Jmenovaný zástupce ČTÚ je členem Rady pro kybernetickou bezpečnost (poradní orgán předsedy vlády ČR).	R
b) Zhodnotit stávající a možné ohrožení elektronických komunikací jakým jsou zbraně hromadného ničení a kybernetické útoky (Cyber attacks).	V rámci tohoto úkolu se účastnil zástupce ČTÚ cvičení NATO v prosinci 2011 a cvičení Cyber Coalition 2012. ČTÚ měl podíl na zpracování dokumentu „The Cyber Threat Landscape“ ²⁵ v rámci skupiny IRCSG a seznámením svých zástupců s „Výkladovým slovníkem kybernetické bezpečnosti“ v česko-anglické verzi.	V oblasti kybernetické bezpečnosti, je v rámci České republiky zpracována a schválena „Strategie pro oblast kybernetické bezpečnosti ČR na období 2011-2015“ a „Akční plán“ ke strategii. Byl zpracován věcný záměr zákona o kybernetické bezpečnosti. ČTÚ plní tyto úkoly v rámci zastoupení v Radě pro kybernetickou bezpečnost a v pracovních orgánech při Národním bezpečnostním úřadě. Zde se podílí na tvorbě zákona o kybernetické bezpečnosti a prováděcích právních předpisů.	R

²⁴ Širokopásmové připojení - propojení dvou míst datovou linkou (např. ADSL nebo Wi-Fi).

²⁵ Dokument zabývající se kybernetickými ohroženími a jak jim zabránit.

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Pokračovat ve zpracování „best practices“ ²⁶ týkajících se ochrany kritické infrastruktury v odvětvích elektřiny, plynu a ropy.	Tento úkol je plněn pracovní skupinou IRCSG s využitím výsledků z odborných seminářů k problematice ochrany energetické kritické infrastruktury.	Česká republika se prostřednictvím zástupců z Ministerstva průmyslu a obchodu aktivně podílí na zpracování „best practices“ týkajících se ochrany kritické infrastruktury v odvětvích elektřiny, plynu a ropy. „Best practices“ budou využity při zpracování národních programů ochrany kritické infrastruktury v jednotlivých energetických odvětvích.	R
b) Zahájit zpracování „best practices“ týkajících se zajištění kybernetické bezpečnosti energetické kritické infrastruktury.	Úkol je plněn pracovní skupinou IRCSG s využitím výsledků z odborných seminářů k problematice kybernetické bezpečnosti.	Zástupci České republiky se aktivně podílejí na zpracování „best practices“ týkajících se zajištění kybernetické bezpečnosti energetické kritické infrastruktury. „Best practices“ budou využity při zpracování národních programů ochrany kritické infrastruktury v jednotlivých energetických odvětvích.	R
c) Vést seznam a zajišťovat přípravu civilních expertů určených k poskytování poradenství a součinnosti národním orgánům při řešení krizové situace a odstraňování jejích následků.	Úkol je plněn v rámci existující procedury nominace, výběru, přípravy a využití civilních expertů IRCSG (IND). Příprava civilních expertů je zaměřena na ochranu energetické kritické infrastruktury, bezpečnost dodávek, technologie řešení CBRN událostí a vývojové trendy v průmyslu.	Zástupci České republiky z řad Ministerstva průmyslu a obchodu budou průběžně prověřovat možnosti nominace vhodných kandidátů na expertní pozice skupiny IRCSG se zaměřením na podporu vojenského plánování a vedení operací. Rovněž se zúčastní výcviku a školení expertů na seminářích této plánovací skupiny.	R

²⁶ Jedná se o metodu či techniku volící postupy, které jsou prokazatelně osvědčené, a které dosahují lepších výsledků než ostatní metody.

Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny (JHFAG)

Ministerstvo zemědělství (MZE)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Identifikace národních prostředků a schopností v rámci detekce přítomnosti, posouzení vlivu dopadu látek CBRN v rámci zemědělského sektoru.	V roce 2011 byly vytvořeny pracovní skupiny v rámci plánovací skupiny PHFWG/JHAFG. V této souvislosti se jedna z těchto pracovních skupin zabývá problematikou CBRN.	Na vyžádání došlo k přípravě a zpracování požadovaných podkladů ze strany Ministerstva zemědělství. Zástupci tohoto ministerstva jsou také členy pracovní skupiny č. 4 zaměřené na látky CBRN. Celkově byla problematika CBRN součástí cvičení na Seminári v roce 2011 v Maďarsku, kde se jej účastnili i čeští zástupci.	S
b) Zlepšit schopnost zemí při zvládnání krizových situací – využití nejlepší národní praxe a zkušenosti v oblasti zemědělství, potravin a vody.	V tomto směru probíhá spolupráce členských zemí Aliance a zemí Partnerství pro mír (PřP) při přípravě a ověřování postupů. Tato problematika je rovněž projednávána na pravidelných zasedáních skupiny PHFWG/JHFAG. Diskuze se v těchto případech vede v obecné rovině.	Ministerstvo poskytuje zkušenosti praktikované v České republice dle požadavků plánovací skupiny. Co se týče dané problematiky, diskutují členské země většinou v obecné rovině.	R
c) Vliv dopadu nepříznivých účinků ohrožení v novém bezpečnostním prostředí: diskuze k národním vybraným tématům jako je vliv klimatu na zemědělsko-potravinářský sektor.	V tomto směru dochází ke zlepšení vzájemné informovanosti v oblasti kritické infrastruktury v oblasti vody a potravin prostřednictvím odpovídajících kurzů týkajících se ochrany kritické infrastruktury v členských zemích. Tato problematika je průběžně diskutována formou referátů na skupiny PHFWG/JHFAG.	V tomto případě poskytuje Ministerstvo zkušenosti praktikované v České republice dle požadavků plánovací skupiny	R

Ministerstvo zdravotnictví (MZ)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Podpora národních autorit ke zvýšení připravenosti zdravotnických systémů a	a) V rámci tohoto úkolu dochází mezi jednotlivými státy k výměně informací a	Úkoly byly plněny prostřednictvím pravidelných setkání v rámci Společného zdravotnického	S

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
veřejného zdravotnictví k odpovědi na přírodní, člověkem způsobené a technologické mimořádné události, včetně CBRN událostí.	příkladů tzv. „správné praxe“ (best praxis). Každý rok je plánováno jedno zasedání skupiny PHFWG/JHFAG a jednou za 2 roky workshop této skupiny se zaměřením na činnost expertů v případě mimořádných CBRN událostí. Jak jsem se již zmínil, v roce 2011 byl na téma CBRN uskutečněn seminář v Maďarsku a o dva roky později také v rumunské Bukurešti. Na těchto seminářích byla účast Ministerstva zdravotnictví zajištěna.	výboru (JMC – dnes plánovací skupina JHFAG), COMEDS a s využitím webového portálu civilního nouzového plánování. Vše bylo vykonáváno prioritně pro oblasti zajišťování: 1) zdravotnických záchranných systémů, 2) národních systémů psychosociální krizové intervenční služby, 3) CBRN, 4) tzv. „nových rizik“ (klimatické změny, dopady globalizace, střetu kultur, nové infekční nemoci apod.). V rámci ČR byl na základě Bienální smlouvy s WHO ²⁷ na roky 2010 – 2011 realizován projekt "Situační analýza systému krizové připravenosti a krizových útvarů, organizace a mechanismů koordinace s cílem získat údaje pro zlepšení kvality a standardizace služeb". Tento Projekt byl zaměřen jednak na hrozby CBRN incidentů, a současně i na tzv. „nové hrozby“, konkrétně klimatické změny. V rámci projektu byly realizovány 2 edukační semináře v Národním centru ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně. Na projektu spolupracovala zdravotnická zařízení MO a výsledky projektu jsou publikovány na webových stránkách: www.mzcr.cz . V roce 2013 bylo přijato Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1082/2013/EU o vážných přeshraničních zdravotních hrozbách.	
	b) V rámci plnění úkolů byl prováděn rozvoj nástrojů zvyšujících národní připravenost a odpověď zdravotnického	Do národních podmínek byly implementované a evaluované schválené metodiky vypracované pracovními skupinami plánovací skupiny JHFAG	S

²⁷ Dvouleté smlouvy o spolupráci (Bilateral Collaborative Agreements – dále jen „Smlouvy BCA“) jsou sjednávány mezi Regionálním úřadem WHO pro Evropu (dále jen „WHO/Europe“) a vybranými státy Evropského regionu WHO a představují jeden z nástrojů spolupráce a finanční podpory WHO těmto státům.^[46]

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
	záchranného systému na požadavky zdravotních dopadů mimořádných událostí, včetně CBRN.	pro oblasti: 1) obranného plánování a schopnosti rychlé reakce na požadavky NMAs, 2) governance, rekonstrukce a rozvoje a humanitární spolupráce, 3) zdravotnického záchranného systému, 4) biologické připravenosti a CBRN, 5) psychosociální odolnosti a 6) vzdělávání a výcviku.	
	c) Přispění k aliančním mechanismům kolektivní připravenosti a odpovědi v oblasti zdravotní péče a ochrany veřejného zdraví.	Plnění těchto úkolů probíhalo v součinnosti s resortem obrany a jeho zdravotnickou službou.	S

C. Partnerství/Mezinárodní organizace

Skupina pro civilní ochranu (CPG)

Ministerstvo vnitra (MV)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Udržovat kontakty s významnými mezinárodními organizacemi zabývajícími se problematikou ochrany civilního obyvatelstva proti účinkům CBRN.	Tuto problematiku řeší v rámci Skupiny pro civilní ochranu příslušná ad hoc skupina.	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství HZS vede databázi odborníků CBRN pro využití na národní úrovni a pro Evropskou unii. V současnosti je v databázi 51 těchto odborníků. V roce 2012 proběhlo instruktážně metodické zaměstnání v budově MV – GR HZS ČR.	R

Dopravní skupina (TG)

Ministerstvo dopravy (MD) – civilní letectví (CA)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Ustavit pracovní vztahy s mezinárodními organizacemi, které se zabývají problematikou civilního letectví za účelem vzájemného obohacení a vyvarování se duplicitních činností.	V rámci tohoto úkolu se vytváří praktický rámec spolupráce s dalšími mezinárodními organizacemi z oblasti civilního letectví v rámci konzultací a praktické spolupráce v souladu s jejich zájmy.	Ministerstvo řeší tuto problematiku spoluprací s národními zástupci a experty ČR, kteří působí v mezinárodních organizacích zabývajících se civilním letectvím, jako jsou ICAO, UNOCHA a WFP. ²⁸	R
b) Ustavit pracovní vztahy s partnerskými zeměmi NATO, které se zabývají problematikou civilního letectví za účelem vzájemného obohacení a vyvarování se duplicitních činností.	Pro plnění daných úkolů se vytváří praktický rámec spolupráce s partnerskými zeměmi v oblasti civilního letectví v rámci konzultací a praktické spolupráce v souladu s jejich zájmy.	V tomto směru ministerstvo spolupracuje se zástupci zemí Středozevního dialogu, Istanbulské iniciativy a Kontaktní země. Tato spolupráce je zaměřena na aktivity zaměřené na civilní letectví.	R

Ministerstvo dopravy (MD) – vnitrozemní povrchová doprava (IST)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Založit pracovní vztahy s mezinárodními organizacemi a partnerskými státy pro oblast řešení problematiky povrchové dopravy.	V rámci požadavků vytváří ministerstvo rámec spolupráce s dalšími mezinárodními organizacemi a partnerskými státy pro oblast povrchové dopravy za účelem odstranění duplicitních činností. V r. 2011 byla navázána pracovní spolupráce Dopravní skupiny (TG) s Mezinárodní železniční unií.	V rámci ministerstva dopravy probíhá spolupráce mezi odbornými útvary a dalšími resortními organizacemi zastupující Českou republiku v mezinárodních organizacích řešících problematiku povrchové dopravy.	R

²⁸ ICAO – International Civil Aviation Organization (Mezinárodní organizace pro civilní letectví) je mezivládní organizace přidružená k OSN, která pomáhá regulovat mezinárodní civilní letectví. UNOCHA – United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (Úřad OSN pro koordinaci humanitárních záležitostí). WFP – World Food Programme (Světový potravinový program).

Ministerstvo dopravy (MD) – námořní doprava (OS)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Založit pracovní vztahy s mezinárodními organizacemi a partnerskými státy pro oblast řešení problematiky námořní dopravy.	V tomto směru vytváří ministerstvo praktický rámec spolupráce s dalšími mezinárodními organizacemi a partnerskými státy pro oblast námořní dopravy za účelem odstranění duplicitních činností. Dopravní skupina koordinuje svou činnost tak, aby nevznikaly duplicity s činnostmi jiných mezinárodních organizací.	V rámci Ministerstva dopravy probíhá spolupráce mezi odbornými útvary a resortními organizacemi zastupující Českou republiku v mezinárodních organizacích řešících problematiku námořní dopravy.	R

Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (IRCSG)

Český telekomunikační úřad (ČTÚ)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Vybudovat úzké kontakty s příslušnými komunikačně orientovanými mezinárodními a regionálními organizacemi s úkoly zaměřenými na zabezpečení shodnosti s mezinárodními standardy a na vyloučení zdvojení.	Tato problematika je řešena v rámci pracovní skupiny při skupině IRCSG. Plnění úkolů bude pokračovat i v dalším plánovacím cyklu. Zástupci ČTÚ jsou zařazeni do seznamu kontaktních osob v rámci skupiny IRCSG.	Kromě Aliance spolupracuje ČTÚ, v souladu se zákonem o elektronických komunikacích, i s dalšími mezinárodními organizacemi, jako je např. EU/ENISA ²⁹ , ITU ³⁰ , ETSI ³¹ aj. Zástupci ČTÚ se podílí na činnosti pracovní skupiny s názvem WG 13a/ENISA, která se zaměřuje na problematiku bezpečnosti a integrity sítí a služeb elektronických komunikací. Rovněž jsou zařazeni do seznamu kontaktních osob a zpracovávají a	R

²⁹ Evropská agentura pro informační a síťovou bezpečnost (European Network and Information Security Agency – ENISA) – hlavním cílem je dosáhnout vysokého stupně informační a síťové bezpečnosti mezi členskými státy EU.^[47]

³⁰ Mezinárodní telekomunikační unie (International Telecommunication Union – ITU) představuje v rámci Organizace spojených národů odbornou organizaci pro podporu a zajišťování rozvoje informačních a komunikačních technologií.^[48]

³¹ Evropský ústav pro telekomunikační normy (European Telecommunications Standards Institute – ETSI) je nezávislá, nezisková organizace pro standardizaci v telekomunikačním průmyslu (výrobci zařízení a síťoví operátoři) v Evropě s celosvětovým dosahem.^[49]

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
		předávají roční hlášení o závažném narušení bezpečnosti a integrity sítí a služeb elektronických komunikací.	
b) Účast na mezinárodních odborných akcích týkajících se oblasti ICT.	V tomto směru se zástupci ČTÚ účastnili cvičení v Estoril v Portugalsku v roce 2011.	Zástupci ČTÚ se pravidelně účastní cvičení typu CMX, CME, odborných seminářů a dalších vzdělávacích akcí organizovaných jak po linii NATO, tak EU. V roce 2011 se účastnili mezinárodní konference na téma „Komunikační a informační technologie 2011“. V roce 2013 byli na seminář ENISA k problematice auditů v elektronických komunikacích. V tomtéž roce se zástupci ČTÚ zúčastnili jednání EFMS (Evropské fórum členských států EU) k problematice bezpečnosti a integrity sítí a služeb elektronických komunikací.	R

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Pokračovat v dalším vývoji CBRN databáze zaměřující se na výzkum, vývoj a výrobu ochranných prostředků a zařízení podle požadavků potenciálních uživatelů.	Tento úkol byl plněn pracovní skupinou IRCSG pro vedení databáze. Členové pracovní skupiny projednávali požadavky potenciálních uživatelů databáze (NMAs, EADRCC, JMC/IRCSG) a navrhovali způsoby jejich zajištění. Projekt byl již ukončen.	Zástupci České republiky pravidelně aktualizovali národní příspěvek do databáze CBRN a spolupracovali při plnění požadavků potenciálních uživatelů databáze.	S
b) Pokračovat v dalším vývoji katalogu národních hospodářských opatření pro řešení krizových situací podle požadavků potenciálních uživatelů.	Úkol byl plněn pracovní skupinou IRCSG pro zpracování katalogu. Členové pracovní skupiny projednávali požadavky potenciálních uživatelů katalogu (NMAs, EADRCC) a navrhovali způsoby jejich zajištění. Projekt byl rovněž ukončen.	Zástupci ČR pravidelně aktualizovali národní příspěvek do katalogu hospodářských opatření pro řešení krizových situací a spolupracovali při plnění požadavků potenciálních uživatelů katalogu.	S

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
c) Ve spolupráci s příslušnými mezinárodními organizacemi analyzovat vývojové trendy ve vybraných energetických a průmyslových odvětvích (technologie, trhy, administrativní překážky) a zpracovávat návrhy opatření krizového řízení civilního nouzového plánování a opatření NATO reakce na krize.	Úkol je plněn určenými členy výboru formou zpracování situačních zpráv. Na základě analýz obsahu situačních zpráv jsou připravovány návrhy diskusních témat pro pravidelné semináře a plenární zasedání IRCSG.	Zástupci ČR se aktivně účastní procesu sdílení informací o vývojových trendech ve vybraných energetických a průmyslových odvětvích a zpracování návrhů opatření krizového řízení civilního nouzového plánování.	R

Společná skupina pro zdraví, zemědělství a potraviny (JHFAG)

Ministerstvo zemědělství (MZE)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Posílit praktickou spolupráci se zeměmi Středomořského dialogu a Istanbulské iniciativy.	V tomto směru byla plánována spolupráce formou cvičení, školení apod., nicméně žádná z těchto aktivit nebyla pořádána.	Spolupráce v tomto směru funguje na vyžádání státem Středomořského dialogu a Istanbulské iniciativy.	R
b) Spolupracovat s mezinárodními organizacemi, agenturami apod.	Spolupráce probíhá v rámci Euroatlantické rady partnerství (EAPC), za účasti expertů této skupiny, zástupců členských zemí a představitelů OECD, WHO, FAO, OIE ³² aj. Tato problematika je rovněž průběžně projednávána na všech zasedáních PHFWG/JHAFG.	Ze strany ministerstva probíhá odpovídající příprava pracovních podkladů a dokumentů na základě vyžádání ze strany JHAFG. Spolupráce by z české strany měla fungovat na vyžádání. Rovněž by se měla Česká republika podílet na mezinárodních cvičeních. Nicméně za oblast zemědělství nebyla dosud přímo vyžádána ani spolupráce ani účast.	R
c) Zpracovat a průběžně dle potřeby aktualizovat seznam civilních expertů za zemědělsko-potravinářský sektor. Je nezbytné zabezpečit proceduru výběru expertů, požadavků na ně včetně popisu jejich pracovní	V rámci této plánovací skupiny byl seznam expertů zpracován.	Za oblast zemědělství byl ministerstvem seznam expertů zaslán. Vybraným expertem se stal: Doc. Ing. Vladimír Krepl, CSc.	S

³² Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD), Světová zdravotnická organizace (World Health Organization – WHO), Organizace pro výživu a zemědělství (Food and Agriculture Organization – FAO), Světová organizace pro zdraví zvířat (The World Organisation for Animal Health – OIE).

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
náplně.			
d) Zajištění výcviku nových expertů a jejich seminářů za spolupráce členských zemí.	Úvodní seminář nových expertů proběhl v červenci 2010 a poté v letech 2011 a 2013. Seminář expertů členských zemí a zemí PfP proběhl co druhý rok rovněž v letech 2011 a 2013. V roce 2011 tomu bylo v Maďarsku a v roce 2013 v Rumunsku. Na těchto seminářích byla účast zástupců Ministerstva zemědělství i Ministerstva zdravotnictví zajištěna.	V létě roku 2011 měl být zajištěn seminář v Praze. S ohledem na restrukturalizaci SCEPC a jeho výborů těsně před realizací semináře (sloučení zemědělské a zdravotnické části) bylo rozhodnuto, že se seminář pro zemědělskou část neuskuteční v Praze, ale na podzim roku 2011 v Budapešti v Maďarsku i s účastí zdravotnické části. Ze strany České republiky byla splněna účast zástupců MZE na seminářích jak v Maďarsku, tak i v Rumunsku.	S

Ministerstvo zdravotnictví (MZ)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
Zvýšená participace partnerských zemí k činnosti výboru prostřednictvím tzv. dvousměrného přístupu.	a) Tento úkol je řešen podílem a podporou propojení partnerské sítě společně s COMEDS a dalšími relevantními společenstvími zejména pro oblast CBRN.	Na české straně proběhlo propojení s relevantními aktivitami Světové zdravotnické organizace a Evropské unie – HSC, ECDC, EWRS. ³³	S
	b) Posílení nabídky možných odborných medicínských aktivit s partnery, jako např. odborné semináře a medicínské konference.	V roce 2012 na základě bienální smlouvy s WHO na roky 2010-2011 se uskutečnilo vyslání dvou expertů ČR pro oblast medicíny katastrof a urgentní medicíny na týdenní školicí kurz do Izraele pro oblast zvládnání mimořádných událostí při poskytování vyžádané zdravotnické pomoci v zahraničí. Jedná se o kurz typu „training for trainers“.	S

³³ Výbor pro zdravotní bezpečnost (Health Security Committee – HSC), Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (The European Centre for Disease Prevention and Control – ECDC), Systém včasného varování a reakce (Early Warning and Response System – EWRS).

Výbor pro civilní nouzové plánování NATO

Ministerstvo vnitra (MV)

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
a) Pokračovat ve spolupráci s EADRCC.	EADRCC pravidelně předkládá na plenárních zasedáních CEPC zprávy o své činnosti.	Tento úkol se řeší průběžně na bázi vytvořených kontaktů. ČR v minulosti již dvakrát vyslala do EADRCC svého zástupce, který se zúčastňuje cvičení organizovaných EADRCC a udržuje seznam CBRN národních sil a prostředků kdy poslední aktualizace proběhla v roce 2012.	R
b) Revidovat struktury civilního nouzového plánování NATO.	Jak jsem již zmínil, v roce 2010 došlo ke změně názvu výboru SCEPC na CEPC. Rovněž došlo ke sloučení osmi výborů do čtyř plánovacích skupin. Na transformaci měla podíl i česká strana. Skupina PHFWG byla posléze přejmenována na JHAFG.	Za Českou republiku se jednání zúčastňoval zástupce Stálé delegace ČR při NATO a o výsledcích informoval na pravidelných koordinačních schůzkách.	R
c) Podporovat, propojovat a zjednodušovat spolupráci mezi zástupci v plánovacích výborech/skupinách.	Tento úkol byl řešen v rámci revize civilního nouzového plánování NATO.	Spolupráce mezi rezorty je prohlubována v rámci řešení společné problematiky a v rámci koordinačních pracovních schůzek konaných v budově Generálního ředitelství HZS pravidelně před zasedáními CEPS.	R
d) Zvýšení národní odolnosti vůči komplexním hrozbám zaměřeným na civilní obyvatelstvo a civilní infrastruktury (oblast ochrany kritické infrastruktury).	Tuto problematiku koordinuje v rámci Aliance Skupina pro civilní ochranu. Problematiku ochrany kritické infrastruktury v ČR průběžně řeší odborná pracovní skupina Výboru pro civilní nouzové plánování ustavená pro řešení ochrany kritické infrastruktury.	Plnění tohoto úkolu je ve všech bodech stejné jako u druhého cíle ministerské směrnice, kde řeší Ministerstvo vnitra úkoly ohledně výměny informací o ochraně kritické infrastruktury o nejlepších postupech, standardech, nástrojích apod.	S R
e) Informovat o aktivitách EU v oblasti civilního nouzového plánování.	Předsedající stát v Radě EU pravidelně podává informace na plenárním jednání CEPC.	Zástupci resortů jsou informováni v rámci koordinačních pracovních schůzek.	R
f) Podporovat dvou a mnohostranná opatření zjednodušující přechody hranic dovybavení		Plnění těchto úkolů probíhá průběžně na základě přijatých dokumentů.	R

Hlavní úkoly	Stav Plnění vůči NATO	Realizace do podmínek v ČR	Stav plnění
záchranných, příjem pomoci a vzájemnou součinnost, pomáhat při zvládnání následků pohrom a teroristických útoků.			
g) Zabezpečit realizaci plánu akcí CNP a jeho revizi a aktualizaci.		Tento úkol se řeší průběžně na základě přijatých dokumentů.	R

4. DISKUZE

Dle výše uvedených údajů je možné říci, že úkoly plněné v rámci jednotlivých ústředních orgánů státní správy, jsou odlišného charakteru, v závislosti na třech cílech Ministerské směrnice a každém gestorovi dané plánovací skupiny. Práce v těchto skupinách je pro civilní nouzové plánování České republiky i Aliance zásadní. Pro lepší porozumění je důležité podotknout, že stálé pracovní skupiny (working groups) mají pouze Dopravní skupina (TG) a Skupina pro průmyslové zdroje a komunikační služby (IRCSG). Zbylé dvě plánovací skupiny vytvářejí ad hoc skupiny, které jsou určeny pro řešení konkrétní problematiky a mají časové omezení.

Avšak i přes odlišnou povahu hlavních úkolů pro jednotlivé ústřední správní úřady je možné definovat určité společné znaky, jakými jednotliví gestoři zaručují fungování a rozvoj civilního nouzového plánování na národní i alianční úrovni. Hlavním společným znakem je typ cíle, v jehož rámci se dané úkoly plní. Nicméně pokud bychom udělali průřez všemi třemi cíli, můžeme říci, že společným faktorem je účast na mezinárodních i národních cvičeních, seminářích, konferencích či školeních. Ať už se jednalo například o národní cvičení Zóna 2010 pod hlavičkou Ministerstva vnitra, cvičení typu CMX, CME či Cyber Coalition s participací zástupců Českého telekomunikačního úřadu nebo o cvičení CODRII s účastí odborníků z Ministerstva dopravy aj., je důležité uvést, že mezinárodní koordinace a spolupráce odborníků je pro správnou funkčnost a rozvoj civilního nouzového plánování nezbytná. Dobře vyškolení odborníci a schopnost a ochota jednotlivých států, tyto experty správně využít a podporovat, je klíčem ke zlepšení a prohloubení spolupráce a zajištění vyšší efektivity civilního nouzového plánování.

V rámci prvního cíle, tedy podpory CNP pro plánování vedení operací, se plnění úkolů zaměřuje na spolupráci s vojenskými orgány Aliance. V tomto směru lze například uvést zintenzivnění vztahů Ministerstva zdravotnictví s Výborem náčelníků vojenských zdravotnických služeb států NATO. Rezorty vypracovávají zprávy a dokumentaci většinou na vyžádání příslušných orgánů Aliance. Pro období platnosti této Ministerské směrnice jsou samozřejmě aktuální operace v Afganistánu a Kosovu a

jejich podpora. Zde je nezbytná spolupráce ústředních orgánů státní správy s Armádou České republiky. Jedná se kupříkladu o předávání zkušeností českého PRT týmu s působností v afgánském Lógaru, a to na vyžádání Ministerstva zemědělství, v oblasti zemědělství, potravin a vody, spolupráce expertů z Ministerstva dopravy a armády v pracovní skupině pro vojenské přepravy nebo práce Ministerstva vnitra v rámci Skupiny pro civilní ochranu při podpoře mise KFOR v oblasti hašení požárů.

Co se druhého cíle Ministerské směrnice týče, jsou úkoly a jejich plnění, zaměřeny na dvě hlavní oblasti, které vyplývají ze samotného názvu cíle a které spolu samozřejmě souvisejí. První oblastí je podpora CNP k ochraně obyvatelstva, kde se gestoři, které představují ústřední orgány státní správy, zaměřují na problematiku CBRN, a to formou školení, cvičení, odborných skupin a celkové připravenosti odborníků na tento typ událostí. Druhou oblastí je podpora CNP k ochraně civilní infrastruktury. V tomto případě, v gesci Ministerstva vnitra, došlo i kupříkladu k implementaci Směrnice Rady č. 2008/114/ES do právního řádu ČR formou novely zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů a nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury. Rovněž proběhlo uzavření mezinárodních protokolů se sousedními členskými státy EU o určení evropské kritické infrastruktury (EKI) na území ČR a uvedených států. Gestoři jednotlivých plánovacích skupin plní v rámci pracovních skupin úkoly týkající se kritické infrastruktury, které jsou zaměřeny především na její ochranu. V rámci těchto skupin tak dochází ke kvalitní mezinárodní spolupráci a vzájemné informovanosti v oblasti ochrany kritické infrastruktury ať už národního, či mezinárodního charakteru.

Dalším důležitým faktorem, který spojuje práci jednotlivých plánovacích skupin, je partnerství a spolupráce s mezinárodními organizacemi. Na rozdíl od společných cvičení, kurzů a další kooperace, kterou jsem již výše zmínil a která funguje v rámci všech tří cílů Ministerské směrnice, je spolupráce s mezinárodními organizacemi definována přímo třetím cílem. Právě v tomto případě je z výše uvedených výsledků zřejmé, že civilní nouzové plánování NATO, a tedy i České republiky, postihuje vzhledem ke svému rozsahu působení, i oblasti, které jsou společné pro různé národní i mezinárodní organizace. Zde bych jako příklad uvedl spolupráci zástupců Ministerstva

zdravotnictví se Světovou zdravotnickou organizací (WHO), Ministerstva dopravy s organizacemi zabývajícími se kupříkladu problematikou civilního letectví (např. ICAO), Ministerstva zemědělství s Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Velmi důležitá je spolupráce s Evropskou unií, jejíž organizace a agentury mají vazby na plánovací skupiny, a tím i na ústřední orgány státní správy, v podmínkách České republiky.

Důležitým faktorem působícím ve výsledcích je, zda byly dané úkoly splněny či nikoliv. Co se dokončených úkolů týče, není zde potřeba obsáhlého popisu. V tomto případě se jedná o povinnosti, které byly v průběhu platnosti Ministerské směrnice splněny, dle stanovených podmínek. Odlišná situace nastává u úkolů, které zůstaly rozpracovány. Tento fakt lze vysvětlit hned několika způsoby. V prvním případě se jedná o úkoly, jejichž plnění je dlouhodobé povahy. Znamená to, že pro jejich plnění je zapotřebí překlenout více než období dané směrnice. V dalším případě se jedná o takzvané „routine tasks“ neboli úkoly vyplývající z běžné rutinní činnosti dané plánovací skupiny, a tím i zástupců ministerstev. Tyto povinnosti se plní v průběhu každé Ministerské směrnice, kde může rovněž dojít k jejich zjednodušené úpravě. V posledním případě bych zmínil tzv. „Terms of Reference’s.“ Zde je možné říci, že úkoly vyplývají ze statutu daného výboru, dnes již plánovací skupiny.

Samozřejmě jako v každém oboru, hrají i v civilním nouzovém plánování roli finance. Není možné plnit jednotlivé úkoly bez finančního zabezpečení, které má rovněž vliv na plnění jednotlivých úkolů. Jak už jsem se jednou zmiňoval, je finanční zabezpečení CNP v kompetenci jednotlivých členských států. Je zajímavým faktem, že ačkoliv příspěvky některých států, vzhledem ke své velikosti a dlouhodobému členství, jsou v porovnání s menšími státy nesrovnatelně větší, není vždy finanční zabezpečení rozhodujícím faktorem pro fungující systém civilního nouzového plánování daného státu. Srovnáním některých vybraných členských států v oblasti fungování CNP se budu ještě zabývat. Samotné prostředky jsou vynakládány nejen na jednání jednotlivých plánovacích skupin a věci s nimi spojených, ale rovněž pro ad hoc skupiny, nové projekty, školení, kurzy, semináře a jiné opatření, potřebné pro fungování a rozvoj civilního nouzového plánování. Vedle důležitosti finančního zabezpečení bych rovněž

zmínil potřebu lidských zdrojů a udržení stability systému. Experti s nezbytnou odborností, jazykovými znalostmi a bezpečnostními prověrkami jsou stejně nezbytní, jako stabilita systému, která je ovlivňována změnami a reformami jak na národní, tak alianční úrovni.

Pro efektivní fungování civilního nouzového plánování na všech úrovních je nezbytné jejich propojení. Z již zmiňovaného Odboru civilní nouzové připravenosti a strategií Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR jsem obdržel informace, které pocházejí od stálého zástupce ve Výboru pro civilní nouzové plánování NATO. Právě tento zástupce a jemu podobní, jsou oním důležitým propojením, spolu se zástupci jednotlivých plánovacích skupin, které umožňuje komunikaci a celkovou spolupráci mezi národní a alianční úrovní. Zmiňované informace se týkají nejen fungování stálých zástupců a civilního nouzového plánování vůbec, ale i jejich srovnání s několika aliančními partnery, což považuji pro cíl této práce jako velice přínosné.

Je důležité si uvědomit, že úroveň zastoupení stálým zástupcem ve výboru CEPC závisí jen a pouze na rozhodnutí členských států Aliance. Výbor CEPC je v Alianci tvořen především zástupci dvou různých ministerstev. V prvním případě se jedná o delegáta Ministerstva vnitra³⁴ (příslušného „generálního ředitelství“), ve druhém o diplomata z Ministerstva zahraničních věcí. V základním neboli takzvaném členském formátu, je 16 členů Aliance zastoupeno diplomaty a zbylých 12 odborníky z příslušného „generálního ředitelství“.

Dle obdržených informací je nutné uvést, že státy mající stálého zástupce ve výboru CEPC přímo z určitého „generálního ředitelství“, jsou na tom z odborného hlediska zdaleka lépe, než jejich kolegové z Ministerstva zahraničních věcí. Velmi důležitá je rovněž skutečnost, že tito odborníci z Ministerstva vnitra mají ve svém portfoliu také agendu civilní ochrany na úrovni Evropské unie³⁵, což přispívá k jeho

³⁴ U některých států se jedná o Ministerstvo pro mimořádné situace.

³⁵ Zde se jedná o práci ve Výboru pro civilní ochranu (Civil Protection Committee – CPC), Pracovní skupině Rady EU pro civilní ochranu (The Civil Protection Working Group of the Council – PROCIV), aj.

celkovému „rozhledu“ a schopnosti sdílet a koordinovat informace mezi oběma mezinárodními organizacemi.

Je zřejmé, že zázemí, které mají jednotliví zástupci na své národní úrovni (v případě ČR se jedná o GŘ HZS), hraje nepostradatelnou roli v rámci aliančního civilního nouzového plánování. Velice důležitá je meziresortní spolupráce a komunikace se zástupci v plánovacích skupinách a následné sdílení a využívání získaných informací na národní úrovni (například ve Výboru pro civilní nouzové plánování, který je pracovním orgánem Bezpečnostní rady státu). Proto bych pro lepší představivost dále uvedl již zmiňované srovnání fungování několika stálých zástupců ve výboru CEPC z různých zemí.

Velká Británie

Tento ekonomicky silný a vyspělý stát je jedním ze zakladatelů Severoatlantické aliance. Je proto velice zajímavé, že civilní nouzové plánování v této zemi má, jako ucelený systém, velké mezery. Jedním z důvodů může být skutečnost, že národní zástupce ve Výboru pro civilní nouzové plánování NATO je diplomatem z Ministerstva zahraničních věcí a ne odborník z „generálního ředitelství“. Pravdou ovšem je, že komunikace mezi tímto zástupcem a národním gestorem pro civilní nouzové plánování téměř nefunguje. Další skutečností je, že se Velká Británie sice účastní jednání výboru CEPC, nicméně se aktivně nijak nezapojuje. Jak je zřetelně vidět, u tohoto státu je velký problém v komunikaci. Stálý zástupce se nezná ani nijak jinak nekomunikuje, se zástupci z jednotlivých plánovacích výborů a rovněž spolupráce na národní úrovni nefunguje.

Francie

Jedná se o další ekonomicky silnou zemi, která je, stejně jako Velká Británie, zakládajícím členem Aliance. Nicméně i zde není situace, ohledně civilního nouzového plánování, zrovna ideální. Národní zástupce této země ve výboru CEPC je opět diplomat z Ministerstva zahraničních věcí. Dalo by se konstatovat, že problém zde najdeme opět v komunikaci. Ta je mezi stálým zástupcem a národním gestorem pro

civilní nouzové plánování funkční, nicméně velmi zdlouhavá. Navíc stálý zástupce není následně schopen bez instrukcí reagovat na případné doplňující dotazy během samotných jednání výboru CEPC. Problémem je rovněž pouze příležitostné setkávání stálého zástupce se svými kolegy z jednotlivých plánovacích skupin, a to na plenárních zasedáních výboru CEPC v Bruselu. Jinak se zástupci nijak nekontaktují ani se nijak vzájemně neinformují. Co se národní úrovně týče, funguje mezirezortní spolupráce spíše na ad-hoc bázi.

Rumunsko

Tento stát je jedním z nejmladších členů Aliance a díky dlouhému komunistickému područí, nepatří rozhodně mezi ekonomické a vojenské lídry v Evropě. V systému fungování civilního nouzového plánování má stejně jako Francie či Velká Británie velké nedostatky. Kladně se dá hodnotit skutečnost, že národním zástupcem ve výboru CEPC je odborník z příslušného „generálního ředitelství.“ Nicméně agendu civilní ochrany na úrovni Evropské unie má bohužel jiná osoba. I zde by situace byla přijatelná, pokud by docházelo k pravidelné a dostatečné výměně informací, což se v tomto případě říci nedá. Výměna informací a spolupráce zde probíhá spíše sporadicky, stejně jako kooperace na národní úrovni mezi rezorty. A ač tedy výměna informací s národním gestorem funguje do určité míry, důležitá spolupráce se zástupci jednotlivých plánovacích skupin téměř neprobíhá. V tomto případě záleží spíše na schopnostech zástupce, jeho aktivitě a soukromých kontaktech.

Maďarsko

Stejně jako Rumunsko patří tato země mezi mladší členy Aliance. Národním zástupcem ve výboru CEPC je opět odborník příslušného „generálního ředitelství.“ Kladně se dá hodnotit portfolio zástupce, které zahrnuje mimo agendy NATO také agendu civilní ochrany na úrovni Evropské unie, což dává zástupci větší rozhled a orientaci v problematice. Rovněž komunikace s národním gestorem pro civilní nouzové plánování probíhá na slušné úrovni. Na druhou stranu stejně jako u předešlých států je problémovou oblastí výměna informací se zástupci jednotlivých plánovacích skupin,

kde jako v Rumunském případě záleží spíše na aktivitě a soukromých kontaktech příslušného zástupce. Mezirezortní spolupráce na národní úrovni téměř nefunguje.

Česká republika

Naše republika se stala členem Aliance teprve před 15 lety, nicméně co se civilního nouzového plánování týče, udělala velké pokroky. Národní zástupce ve výboru CEPC je příslušník „generálního ředitelství“ a stejně jako jeho maďarský protějšek, má ve svém portfoliu také agendu civilní ochrany na úrovni Evropské unie. Téměř každodenní komunikace probíhá s národním gestorem civilního nouzového plánování, což je mnou již několikrát zmiňovaný Odbor civilní nouzové připravenosti a strategií Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR. Dobře lze rovněž hodnotit i spolupráci a výměnu informací se zástupci jednotlivých plánovacích skupin, a to jednak 2x ročně formou koordinační schůzky v Praze, tak i během vzájemných setkání plenárních i ad hoc jednání plánovacích skupin v Bruselu a v neposlední řadě formou emailové komunikace. Nakonec bych zmínil dobrou mezirezortní spolupráci na národní úrovni, která probíhá ať už v rámci Výboru pro civilní nouzové plánování, tak na úrovni Bezpečnostní rady státu.

5. ZÁVĚR

Civilní nouzové plánování (CNP) spadá do národní kompetence a civilní prostředky zůstávají v každé situaci pod národní kontrolou. Nicméně národní kapacity jsou harmonizovány na úrovni NATO v zájmu zabezpečení řádného plnění plánů, jednotlivých postupů a použitelnosti nezbytných prostředků. Tato práce byla zaměřená na rozvoj a principy CNP v České republice a jeho aktivity v mezinárodních souvislostech, majoritně na úrovni Severoatlantické aliance. Bylo potřeba podrobně nastínit fungování civilního nouzového plánování jak na úrovni Aliance, tak především na národní úrovni, v tomto případě České republiky. Z práce je zřejmé, že civilní nouzové plánování je obsáhlý pojem a pro zajištění jeho fungování je potřeba, aby obě úrovně, národní i alianční, byly v souladu se zavedenými principy a dokázaly spolupracovat.

Koncepce systému českého CNP využila zkušenosti zemí NATO, kde úkoly civilní ochrany jsou v současné době směřovány převážně na ochranu obyvatelstva a materiálních hodnot před účinky katastrof v mírové době, s tím, že obdobný komplex opatření by byl využit i v případě vnějšího napadení.^[22]

Pro civilní nouzové plánování není v české legislativě vytvořen konkrétní zákon. Opírá se tak o řadu výše zmíněných zákonů, které zajišťují předcházení závažných mimořádných událostí a krizových situací a k zajištění připravenosti na jejich zvládnutí. Z institucionálního hlediska jsou odpovědni za CNP v ČR zmíněné ústřední orgány státní správy v čele s Výborem pro civilní nouzové plánování a jeho operační složkou, kterou je Odbor civilní nouzové připravenosti a strategií Ministerstva vnitra – Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR. Právě komunikace s tímto odborem byla, jak se ukázalo, pro tuto práci zásadní.

Co se provázanosti týče nelze říci, že by z legislativního hlediska byla mezi Českou republikou a Aliancí přímá provázanost. Ministerská, dnes již Politická, směrnice, není právně závazný dokument. Může ovšem nastat situace, že v rámci plnění úkolů nastavených v Ministerské (Politické) směrnici, je daná problematika vyřešena novelou zákona v právním řádu ČR, což bylo ve výsledcích prokázáno. Na rozdíl od

legislativní, je institucionální provázanost zřetelnější. Jedná se o plánovací skupiny, ve kterých zástupci jednotlivých ústředních orgánů státní správy pracují s kolegy z ostatních členských států a pomáhají harmonizovat a zlepšovat fungování civilního nouzového plánování. Podstatnou složkou provázanosti je rovněž stálý zástupce ve výboru CEPC, který skoro denně komunikuje s Odborem civilní nouzové připravenosti Generálního ředitelství HZS a má zásadní vliv na aktuálnost a rozvoj CNP v ČR.

Cílem této práce bylo objasnění fungování civilního nouzového plánování v ČR, jeho úkoly a principy a možná doporučení pro zlepšení jeho fungování. Dle výsledků Ministerské směrnice za období 2010 – 2013 lze říci, že všechny orgány, které se mají teoreticky podílet na funkci a rozvoji civilního nouzového plánování, tak skutečně činí. Zatímco principy civilního nouzového plánování jsou vykresleny především v teoretické a částečně také prakticky orientované části, samotné plnění úkolů je detailně popsáno ve výsledcích v rámci jednotlivých plánovacích skupin a jim příslušných gestorů. Pro lepší představivost kvalitního fungování systému CNP v České republice, jsem využil informace od stálého zástupce, charakterizující fungování stálých zástupců CEPC několika vybraných členských států včetně komunikace v systému CNP. Pro objektivnější přehled byli zvoleni jak zakládající členové, tak relativně noví příslušníci Aliance, včetně České republiky. Výhodou dobře nastaveného a funkčního systému CEP je pak jeho efektivní využití jak ze strany členských států, tak ze strany Aliance. Jak jsme se mohli sami přesvědčit, takto, téměř ideálně nastavený systém, funguje v současné době v České republice, což je ve srovnání s dlouholetými členskými státy, jakými jsou kupříkladu Velká Británie či Francie, velmi překvapivé a pozitivní zjištění. Na druhou stranu, i když je samotný systém fungování CNP v ČR nastaven velmi efektivně, bylo by přínosem, kdyby civilní nouzové plánování bylo zaneseno do právního řádu České republiky, pro silnější postavení a ucelenou legislativní podobu. Tento fakt však patří spíše do kompetence českých zákonodárců a z ryze praktického hlediska, by tato skutečnost neměla, pro práci samotnou, žádnou větší váhu.

Po celkovém zhodnocení bych tedy na základě výše uvedených informací a údajů odpověděl na výzkumnou otázku, „Současný stav fungování CNP v České republice pokrývá potřeby Severoatlantické aliance.“

6. SEZNAM INFORMAČNÍCH ZDROJŮ

[1] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO.* [online]. [cit.15.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/cojenato.htm>.

[2] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO.* [online]. [cit.15.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/vzniknato.htm>.

[3] *Ministerstvo obrany České republiky: NATO – vznik.* [online]. [cit.15.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=2409>>.

[4] *Presentační a informační centrum MO: 10 let členství České republiky v NATO.* 1. vyd. Brno: hansdesign, 2009. 128 s. ISBN 978-80-7278-491-2.

[5] *North Atlantic Treaty Organization.* [online]. [cit.17.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_49201.htm>.

[6] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO.* [online]. [cit.30.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/strukturanatoparlamentn-ishromazdeni.htm>.

[7] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO.* [online]. [cit.30.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/strukturanato-0g6-/na_zpravy.aspx?y=na_summit/strukturanato.htm>.

[8] KARDA, L. *Ochrana obyvatelstva a krizové havarijní plánování v praxi ve výuce.* JČÚ, katedra radiologie a toxikologie, České Budějovice, 33 s.

- [9] DITTRICH D. *Civilní nouzové plánování v NATO a jeho národní úroveň*. Časopis 112, ročník IX číslo 6, 2010.
- [10] MV GŘ HZS ČR. *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2013 s výhledem do roku 2020*. Praha: MV ČR, 2008, 25 s.
- [11] *NATO Backgrounder*. Brussels: NATO Public Diplomacy Division, 2008, p. 8. BGR6-CEP-ENG-0108.
- [12] VALÁŠEK, J., KOVAŘÍK, F. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích*. 1. vyd. Praha: MV-generální ředitelství HZS ČR, 2008, 159 s. ISBN 978-80-86640-93-8.
- [13] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.1.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_49158.htm?selectedLocale=en>.
- [14] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.1.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.nato.int/docu/pr/1997/p97-040e.htm>>.
- [15] *National Civil Defence*. [online]. [cit.16.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.ock.gov.pl/oce/international-cooperat/nato/198,CIVIL-EMERGENCY-PLANNING-IN-NATO.html>>.
- [16] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Zpráva o zahraniční politice České republiky: leden – prosinec 2009*. Praha: MZV ČR, 2010, 609 s. ISBN 978-80-86345-99-4.

[17] HORÁK R., KRČ M., ONDRUŠ R., DANIELOVÁ L. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. 1. vyd. Praha: Linde, 2004. 407 s. ISBN 80-7201-4714.

[18] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.5.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/SID-CE7C6324-658AD122/natolive/topics_50093.htm?selectedLocale=en>.

[19] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.6.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_52057.htm>.

[20] *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit.9.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.mvcr.cz/clanek/civilni-nouzove-planovani.aspx>>

[21] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

[22] URBÁNEK, J. *Civilní nouzové plánování*. Brno: UO, 2005. 122 s. ISBN 80-7231-035-6.

[23] *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit.10.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.mvcr.cz/clanek/schvalen-navrh-novely-zakona-o-zakladnich-registrech-a-novely-krizoveho-zakona.aspx>>.

[24] *Portál krizového řízení pro JMK*. [online]. [cit.10.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/plan-krizove-pripravenosti>>.

[25] Metodika zpracování krizových plánů podle § 15 až 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. MV-76085-1/PO-PKR-2011.

[26] Metodika zpracování plánů krizové připravenosti podle § 17 až 18 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. MV-140690-1/PO-PKR-2011.

[27] *Správa státních hmotných rezerv České republiky*. [online]. [cit.10.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.sshr.cz/cinnosti/stranky/opatreni_krizove_stavy.aspx>.

[28] Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

[29] *Ministerstvo vnitra české republiky*. [online]. [cit.10.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.mvcr.cz/clanek/hospodarska-opatreni-pro-krizove-stavy-hopks.aspx>>.

[30] *Statut Výboru pro civilní nouzové plánování*. Usnesení vlády ze dne 2. června 2008 č. 671, ke Zprávě o činnosti Bezpečnostní rady státu za rok 2007, ve znění usnesení ze dne 16. července 2013 č. 542.

[31] *Hasičský záchranný sbor České republiky*. [online]. [cit.12.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.vlada.cz/cz/ppov/brs/pracovni-vybory/civilni-nouzove-planovani/vybor-pro-civilni-nouzove-planovani-109279/>>.

[32] Zákon č. 97/1993 Sb. o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.

[33] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.25.3.2014]. Dostupné na World Wide

Web:<http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_58110.htm?selectedLocale=en>.

[34] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.1.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.nato.int/docu/review/2006/issue1/czech/history.html>>.

[35] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO*. [online]. [cit.1.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_summit/partnerstvipromir.htm>.

[36] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.1.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/SID-19B59C6B-F75A7B0F/natolive/topics_49202.htm?bInSublanguage=true&selectedLocale=uk&submit=select>.

[37] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO*. [online]. [cit.31.1.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/stredomorsky-dialog-0lx-/na_analyzy.aspx?c=A040205_060522_na_analyzy_m00>.

[38] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.31.1.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.nato.int/docu/review/2005/issue4/czech/art1.html>>.

[39] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO*. [online]. [cit.20.2.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.natoaktual.cz/na_zpravy.aspx?y=na_zpravy/mise_ae.htm>.

[40] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.27.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_52838.htm?mode=pressrelease>.

[41] *North Atlantic Treaty Organization*. [online]. [cit.27.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_54716.htm?selectedLocale=en>.

[42] *Ministerstvo obrany – Armáda České republiky*. [online]. [cit.27.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.acr.army.cz/vycvik-a-nasazeni/vycvik-vojsk/2012/cviceni-cmx-2012-a-cyber-coalition-2012--77206/>>.

[43] *Ministerstvo obrany – Armáda České republiky*. [online]. [cit.27.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.acr.army.cz/vycvik-a-nasazeni/vycvik-vojsk/2012/cviceni-organu-krizoveho-rizeni-evropske-unie-75018/>>.

[44] *Ministerstvo obrany – Armáda České republiky – Zahraniční mise*. [online]. [cit.27.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.mise.army.cz/scripts/detail.php?id=10453>>.

[45] *Velvyslanectví České republiky v Kišiněvě*. [online]. [cit.27.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<https://www.mzv.cz/chisinau/cz/index.html>>.

[46] *Ministerstvo zdravotnictví České republiky*. [online]. [cit.28.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<http://www.mzcr.cz/Odbornik/dokumenty/bienalni-smlouva-mezi-who-a-cr_5516_1020_3.html>.

[47] *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit.31.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.mvcr.cz/ministerstvo-vnitra-ceske-republiky.aspx>>.

[48] *Český telekomunikační úřad*. [online]. [cit.31.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.ctu.cz/pusobnost-ctu/mezinarodni-aktivity/ctu-a-itu.html>>.

[49] *ETSI*. [online]. [cit.31.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://www.etsi.org/about>>.

[50] 2010 – 2013 Ministerial Guidance for CEP. SCEPC, 2009. EAPC(C)D(2010)0004.

[51] 2014-2017 Political Guidance for Civil Emergency Planning. CEPC, 2014. AC/98-D(2014)0002.

[52] *Natoaktual.cz.: oficiální portál Informačního centra o NATO*. [online]. [cit.15.12.2013]. Dostupné na World Wide Web:<http://data.idnes.cz/soubory/na_projekty/43A120125_M02_NATOSCIVILANDMILITARYS.PDF>.

[53] *Portál krizového řízení pro JMK*. [online]. [cit.10.3.2014]. Dostupné na World Wide Web:<<http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/vyhlasovani-krizovych-stavu>>.

7. PŘÍLOHY

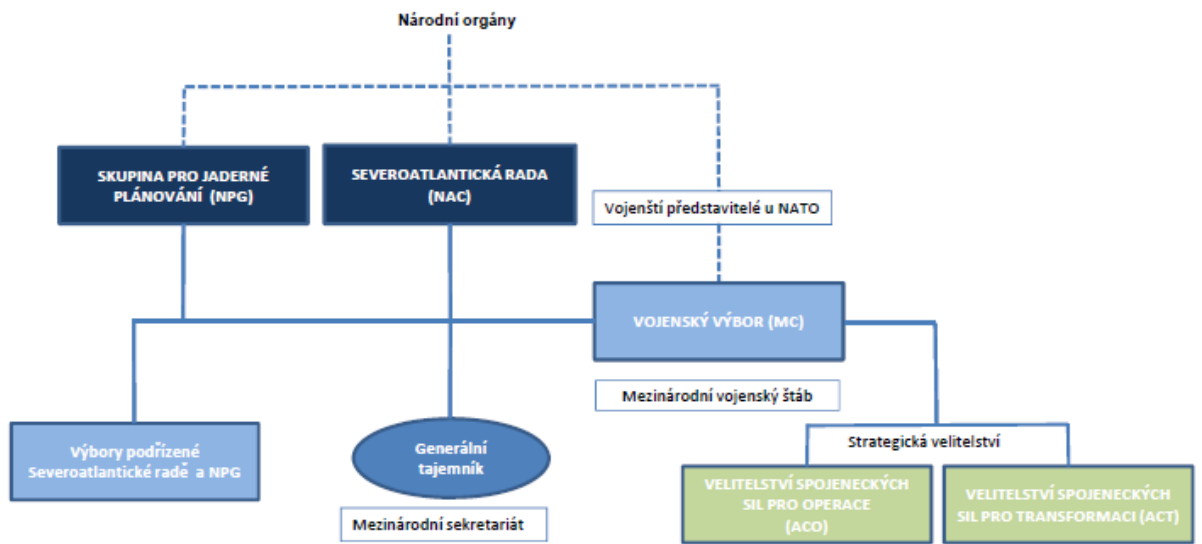
Seznam příloh

Příloha č. 1: Civilní a vojenská struktura NATO

Příloha č. 2: Krizové stavy

Příloha č. 3: Entity bezpečnostního systému ČR

Příloha č. 1: Civilní a vojenská struktura NATO^[52]

Příloha č. 2: Krizové stavy^[53]

Vyhlášení krizových stavů					
krizový stav	zákon	kdo vyhláší	důvod	rozsah	doba trvání
Stav nebezpečí	Zákon 240/2000 Sb. (§3)	Hejtman (primátor hl. m. Prahy)	Jako bezodkladné opatření se vyhláší, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS nebo subjektů kritické infrastruktury.	Celý kraj, část kraje	Nejdéle 30 dnů (prodloužení se souhlasem vlády)
Nouzový stav	Ústavní zákon 110/1998 Sb. (čl. 5 a 6)	Vláda (předseda vlády)	Při živelních pohromách, ekologických a průmyslových haváriích, nehodách nebo jiném nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní bezpečnost.	Celý stát, omezené území státu	Nejdéle 30 dnů
Stav ohrožení státu	Ústavní zákon 110/1998 Sb. (čl. 7)	Parlament na návrh vlády	Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.	Celý stát	Není omezeno
Válečný stav	Ústavní zákon 1/1993 Sb. (čl. 43)	Parlament	Při napadení ČR nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení	Celý stát	Není omezeno

Příloha č. 3: Entity bezpečnostního systému ČR^[22]

